

ONSDAG 5 DECEMBER. NR 49/2018

Kronoby
begär
utredning
Sidan 6

Alla behöver
en vän i livets
slutskede
Sidan 6

Seniorer bjuds in
till digital vardag
Sidan 8

Stretade emot
Sidan 2

Ökad mångfald ställer nya krav på skola och församling

Med klara gränser mellan lektion, festtradition och andakt kan samarbetet mellan församlingen, skolor och daghem vara givande för alla parter.

Sidan 4

**Wingren: Våren när jag
övertaskade mig själv**
Sidan 15

**Tröstande om hur det
är att vara tonåring**
Sidan 9

**Att vara sjuk är den
naturligaste sak i världen**
Sidan 9

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Ja, tradition kan vara fel

SAMTIDIGT SOM finländarna firar självständighetsdag och väntar på julen tjuvstartar holländare och belgare med julklappsutdelning den femte och sjätte december. Många barn ser fram emot Sinterklaas ankomst, som firas med karnevalliknande folkfester. De senaste åren har jippona blivit alltmer ifrågasatta. Inte på grund av julgubbsgestalten Sinterklaas, utan på grund av hans medhjälpare Piet.

Piet – Peter – är svart. I karnevalerna deltar barn och vuxna ibland i total blackfacemålning med putande röda läppar och guldring i örat enligt förlagor som går tillbaka till de rasistiska burlesker som blomstrade i USA på 1800-talet. Trots försök att modernisera Piet är han fortfarande den dumme hantlangaren och också den skrämmande, som kan stoppa elaka barn i sin säck och föra bort dem. Nederländerna har en mörk historia av slavhandel. Först nu växer rörelsen mot det som Zwarte Piet står för sig starkare, kantat av våldsamma proteser från dem som inte vill släppa traditionen och som ser aktionerna som ett angrepp på den holländska identiteten. Vittnesbörden från dem som känner sig träffade sippas fram. Afriye, född i Ghana, var tolv när han insåg att det som skulle vara en rolig fest skedde på hans bekostnad. ”De kallade mig Zwarte Piet och kastade karameller på mig i bussen samtidigt som de gjorde apljud. Jag var stjärnan i skådespelet. Men inte i en roll jag ville ha.” En annan insikt drabbade juristen Wil Eikelboom, som nu är aktiv inom rörelsen mot Zwarte-Piet. Han växte upp med myten om den snälle Skorstens-Peter, som var svart i ansiktet för att han levererat barnens klappar. ”Först när utländska medier började skriva om oss fattade vi att det var något unket med det hela. Skorstenssot ger inte röda läppar och krulligt hår på kuppen. Det klarade att Zwarte-Piet inte bara var glad folklöre, utan en flagrant rasistisk stereotypi”.

SENSMORAL: En tradition kan inte försvaras enbart med tradition. När ljuset faller från rätt håll kan det vara dags att överge en sed, ett tänkesätt, ett handlingsmönster som är fel, kränkande, orättvist, oetiskt eller rentav vidrigt. Det här gäller i lika hög grad kyrkans liv. Freskter till förnekelse, försvaret eller vilja att titta bort är desamma. En del vägrar se mörkret i sin egen tradition och släppa den, andra drabbas av insikten om rötterna till det de trodde var oskyldigt eller riktigt. Men när vuxna, vita män drar ut på gatorna med svärtade ansikten och krullperuk mot dem som ”förstör det för barnen” med sammandrabbningar som följd handlar det inte längre om familjemys.

Självreflektionen väcks ofta av de utomstående blick. När sker förvandlingen? När förbyts icke-seendet i ett bestört ”Hur kunde vi tänka så”? Tyvärr sker det ofta alldeles för långsamt. Lika synd är det att insikten nästan alltid kombineras med en falsk övertygelse om att ”vi” antagligen hade varit betydligt mer klarsynta i dag.

May Wikström är chefredaktör för Kyrkpressen.

PROFILEN: SYSTER SOFIE

”Ett liv i kloster kan bli ett helvete om man inte är kallad till det. Då får man ingen glädje där.”

Hittade djup frid

Hon hade allt, ändå var hon inte lycklig. Sedan hittade hon Jesus. Men när syster Sofie insåg att hon var kallad att bli nunna stretade hon emot och grät. I dag känner hon sig otroligt privilegierad för att hon hittat sin plats.

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

Syster **Sofie** växte upp under 60- och 70-talet, i en familj med moderna och liberala föräldrar. Det var en tid då allt var möjligt och tillåtet. I skolan fick hon goda betyg, hon hade många vänner, när hon ville jobba efter gymnasiet var det bara att välja och vraka mellan jobben.

– På något vis hade jag allt. Hon flyttade in i ett kollektiv med sina vänner. Alla var medvetna och samhällsengagerade, om kvällarna fylldes huset av folk som umgicks och diskuterade. Hon hade en pojkvän med stor segelbåt, hon hade pengar, hon levde ett otroligt privilegierat liv. – Jag hade allt, men ändå saknade jag någonting, ändå var jag inte lycklig. Hon citerar en rad av **Karin Boye**: *Jag är sjuk av en törst, till vilken naturen icke skapade någon dryck.* – Jag tänkte att det måste vara något fel med mig som inte kan vara lycklig fast jag har allt. Jag tänkte aldrig att Gud kunde vara svaret, det svaret fanns inte i vår värld.

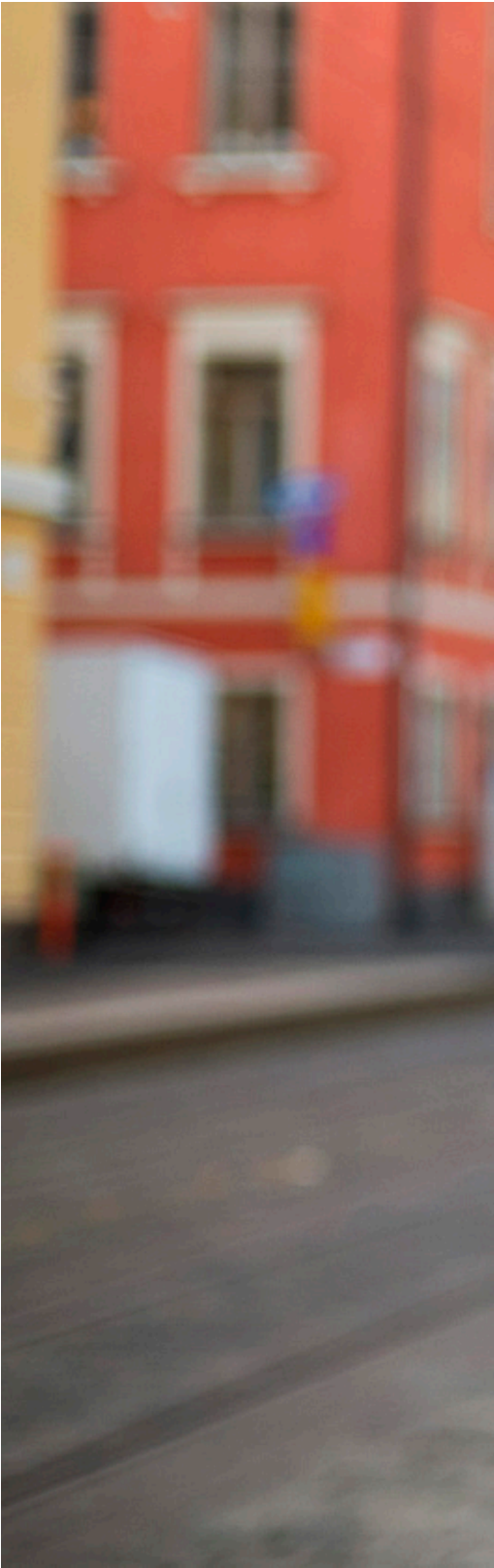
I återvändsgränden

Efter ett år i kollektivet reste hon till Israel för att bo på kibbutz. Där mötte hon människor som talade om nya medvetandenivåer och praktiserade yoga. – Och jag tänkte: Här har vi svaret! Så hon åkte till Indien och fastnade för en guru. I två år reste hon runt, sedan bestämde hon sig för att bli naturläkare och åka hem till Sverige för att bli sjuksköterska, för det tänkte hon kun-

de vara ett steg på den vägen. – Under de här åren var jag väldigt fast i yogan, men jag insåg att den på något vis innebar att jag frälser mig själv. Där nådde jag en återvändsgränd. Om jag är gud, om jag ska upptäcka mitt eget gudomliga jag, då är jag ju fullständigt ensam. Tack vare många fantastiska ingripanden leddes hon fram till Kristus på korset. Hon var 24 år när hon blev kristen, 25 när hon blev katolik. – Då tänkte jag att nu har jag gjort många konstiga saker, nu vill jag bara göra vanliga saker som att jobba som sjuksköterska och bilda familj. Jag är fullständigt nöjd med att vara en enkel människa. Men Gud ville något annat.

Vilken frid, vilket ljus

Syster Sofie säger att det är svårt att beskriva hur Gud kallade henne och lät henne förstå att han ville att hon skulle tillhöra honom helt. Det tog flera år att säga ja till kallelsen. – Det är verkligen som att förlora sitt liv, kasta sig ut i något okänt, ge upp allting. Jag hade en bild av klosterliv som något väldigt hårt och livsförnekande. Jag tyckte det lät hemskt och jag stretade emot och grät. Hon åkte till Frankrike och firade påsk i ett dominikankloster. – Och då plötsligt – å vilken glädje, vilket ljus, vilken frihet det fanns där! Det var någonting som öppnade sig. Jag märkte att det var möjligt att leva så, nunnorna såg inte alls plågade ut.

Hon var trettio år då hon avgav sina klosterlöften. Först bodde hon i sex år i ett kloster i Frankrike, efter det har hon bott i Rögle kloster i Skåne. – Många tror att klosterliv måste vara instängt och tråkigt, men det är det inte alls. För mig har det varit en resa. Gud har lett mig in i helt oväntade saker. Jag har låtit honom bestämma.

Vara på rätt plats

Att leva i kloster är svårt på samma vis som det kan vara att leva i en familj. Lidande kommer man inte undan någonstans. – Men det är inte tyngre att leva i kloster än att leva i en familj. Var du

KYRKPRESSEN REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör May Wikström tfn 040 153 0313 may.wikstrom@kyrkpressen.fi	tfn 040 831 3599 Redaktörer e-post: fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi Ulrika Hansson tfn 040 831 6322 Christa Mickelsson (tjänstledig) Johan Sandberg (Österbotten) tfn 040 831 3599 Nicklas Storbjörk tfn 040 831 6545 Sofia Torvalds tfn 040 831 6748	Emelie Wikblad tfn 040 831 6836 Webbredaktör: webbred@kyrkpressen.fi Layout: Malin Aho tfn 040 831 6902
Redaktionen i Helsingfors Sandvikskajen 13 00180 Helsingfors tfn (09) 612 615 49/ 040 831 6545 redaktionen@kyrkpressen.fi		Utgivare: Fontana Media Ab Bank: Danske Bank IBAN: FI34 80001301158540 BIC: DABAFIHH
Redaktionen i Österbotten Normalmmsgatan 21 A, 68600 Jakobstad		Paradbild: Emelie Wikblad Tryck: Botnia Print, Karleby

ADRESSREGISTER

Därför får du Kp som adresserad post Kyrkpressen adressuppgifter kommer från församlingarna, som för register över sina medlemmar. Adressuppgifterna används enbart för att skicka ut tidningen. Hanteringen av registret sker i enlighet med den europeiska dataskyddsförordningen (GDPR). Kyrkpressen sänds till alla hem i församlingar som prenumererar på den till sina medlems-hushåll. Den är en hälsning från den församling och kyrka du tillhör. Kontakta din församling för adressändringar eller om du inte vill ha Kp. Privata prenumeranter kontaktar Kyrkpressen.
--

KYRKPRESSEN ANNONS

Annonseredaktör: Erika Rönngård tfn 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi Annonspriser: Färg 2,05 €/spmm Svart-vit 1,65 €/spmm + Moms 24% Radannonser: 4,50 €/rad inkl. moms. Familjeannonser: 1 €/spmm inkl. moms. Lämna in din annons på kyrkpressen.fi helt utan extra kostnad. För familje- och radannonser per	telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift. Annonss-deadline torsdagar klockan 12 veckan före utgivning. Annonsförsäljning: fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi Ludvig Andersson, tfn 044 050 3020, Jonny Åstrand, tfn (06) 347 0608, eller 0500 924 528, Prenumerationspriser: Finland & Norden 65 €. Utlandet 84 € ISSN 0356-1275
--	---

SYSTER SOFIE HAMRING

DOMINIKANSYSTER. BOR I SANKT DOMINIKUS KLOSTER I RÖGLE, SKÅNE.

SKRIVIT FLERA BÖCKER, NU SENAST ”ÄLSKA OCH GÖR VAD DU VILL” (CATHOLICA).

HAR TVÅ TIMMAR SKRIVTID VARJE DAG. ANSVARAR FÖR KLOSTERKÖKET.

än lever måste du offra saker.
I ett kloster lever människor till-
sammans även om de kan vara väl-
digt olika. Man måste lära sig att lö-
sa konflikter, ta tag i saker, vara ärlig.
– Det är inte så att vi är så andliga
att vi inte har några konflikter.
Dessutom stöter systrarna på sina
egna begränsningar, sina blinda fläck-
ar, sina misslyckanden.
– Det har funnits stunder då jag
tänkt: Jag står inte ut. Men sedan har
jag tänkt att Gud kallat mig, och jag
har ju lovat. Så jag har stannat kvar,
och det har lett till någonting positivt.
Vi människor har svårt för att stanna
kvar, för vi tänker att livet alltid ska

SYSTER SOFIE be-
sökte Helsingfors
häromveckan
för att leda en
reträtt om krop-
pens teologi vid
Studium Catholi-
cum, hos hennes
dominikanska
ordensbröder.
vara stimulerande och jättespännande.
Genom troheten upplever jag att Gud
arbetar med mig så att jag blir mer hel.
Hon tror att våra liv blir bäst om vi
ser till att vara där vi ska vara.
– Ett liv i kloster kan bli ett helvete
om man inte är kallad till det. Då får
man ingen glädje där. Och har man en
genuin klosterkallelse blir man inte
heller lycklig i ett äktenskap.
Kontroversiell bok
Det ger enorm kraft att börja dagen med
att gå till ett kapell. Men också nunnor
drabbas av kriser.
– Vi kan tro att ett liv utan miss-
lyckanden, ångest och depression är

det ideala – det tror inte jag. Vad blir
det för människa som lever så? En väl-
digt självgod, självtillräcklig, ytlig män-
niska. Jag tycker vi ska tacka för vå-
ra misslyckanden. Jag har haft enorma
misslyckanden i mitt klosterliv som va-
rit mycket svåra att ta. Jag tror att min
styrka varit att jag mött dem.
I början att 2000-talet var hon prio-
rinna i sitt kloster och identifierade sig
helt med den rollen, med att vara ledare.
– Sedan kom jag till att jag inte orkade
med den rollen. Det var fruktansvärt för
mig, för det var ju ”jag”. Jag var tvung-
en att be om att få lämna den. Då ville
jag bara lämna alltihop.
Hon kände en djup tomhet, något

man kanske kunde kalla depression.
– Men jag kallar det inte depression
utan en normal reaktion. Ur den här
tomheten kom en ny glädje. Det öpp-
nades ett helt nytt liv där jag kände att
jag inte alls ska vara ledare – jag ska
ju skriva!
Hennes senaste bok heter *Älska och
gör det du vill*. Den riktar sig till unga och
handlar om kroppens teologi, kärlek
och relationer.
– Det är ett oväntat ämne för någon
som lever i kloster. Men de böcker jag
skrivit har varit sådana som gavs mig.
Det är inte ”min grej”, Gud tar hand om
resultatet. Det gör mig trygg.

Konfirmandarbetare jobbar i team

SAMLING. Förra veckan
samlades över 70 perso-
ner från olika delar av stiftet
till konfirmandpedagogiska
dagar i Helsingfors.
– Konfirmandarbetet
känns extra angeläget och
viktigt i år eftersom för-
samlingarna nu skriver si-
na lokala planer utifrån den
nationella planen ”Ett stort
under”. Förra vintern ha-
de vi regionala utbildningar

om den nya planen på olika
håll i stiftet. Vi mötte då cir-
ka 230 konfirmandarbetare
och jag tänker att våra kon-
firmandpedagogiska dagar
var viktiga som inspiration
för det utvecklingsarbe-
te som görs på lokalplanet,
säger **Maria Björkgren-Vik-
ström** som är sakkunnig för
konfirmandarbete vid Kyr-
kans central för det svens-
ka arbetet.

NU SKRIVER församlingarna
lokala planer för konfir-
mandarbetet, berättar
Maria Björkgren-Vikström.
FOTO: ARKIV/CHRISTA MICK-
ELSSON

– Ungefär lika många
ungdomsarbetsledare och
präster deltog och det var
fint att även några diako-
ner och kantorer var med.
Den nya planen utgår från
att man jobbar med konfir-
mandarbetet i team.
Själv blev hon särskilt in-
spirerad av gästtalaren **An-
ders Hedmans** syn på vad
kristen fostran handlar om
och hans metoder för un-

dervisning och lärande.
– Hedman belyste på
ett ögonöppnande sätt
hur Jesus är som pedagog
i evangeliernas berättelser.
Vi samtalade kring vad tro
egentligen är, och vad det
betyder att kunskap är mer
en process än en produkt
och att kyrkans fostran mer
har form av en trosvandring
än kunskapsförmedling.
■ SOFIA TORVALDS

Tydliga roller gör församlingen

SKOLSAMARBETE. När mångfalden blir större är det viktigt att tydligt skilja morgonandakt från undervisning och julkyrka från studiebesök. Johannes församling har ett gott samarbete med skolor och daghem, men formerna har förändrats.

TEXT OCH FOTO: EMELIE WIKBLAD

Kejsar Augustus kallar dagisbarnen att skattskrivna sig. Den romerska portvakten övervakar att alla sätter sitt tumavtryck på pappret. Sedan får barnen träffa ängeln, herden och de vise männen som leder dem till Jesusbarnet i krubban.

Julvandringarna i Johanneskyrkan är ett nytt samarbete med församlingen som daghemmen efterfrågat. I år vandrar dagisgrupperna runt i Johanneskyrkan åtta vardagsförmiddagar kring första advent. Vandringen engagerar anställda, frivilliga och hjälpledare.

– Det har varit en fin satsning, säger församlingspastor **Maria Repo-Rostedt**. Barnen verkade nöjda och många vuxna sa att de tyckte om det.

I skolorna är det högsåsong för adventsmorgonsamlingar och julgudstjänster. Det gäller inte bara lågklasserna utan även äldre elever och gymnasister. Församlingen har många skolor på sitt område.

– Jag tycker vi har ett fint samarbete. Vi jobbar hårt för att församlingen ska vara ett bekant ansikte, också långsiktigt, säger kaplan **Monica Heikel-Nyberg**.

Johannes församling satsar mycket på fostran och har över tio barnledare, två eftis, barnkör och musiklek. För de minsta ordnas Nallegudstjänster och vid söndagsgudstjänsterna på Drumsö finns alltid en barnledare på plats. Barnverksamheten når 150 till 200 familjer per vecka. Skolgudstjänsterna ordnas tidigt på morgonen eller vid lunch så att föräldrar kan delta.

Samtidigt har församlingen märkt att samarbetet med skolorna förändrats.

– Det märks tydligt att flera skolor antingen tackar nej till andakter eller har skurit ner på det, säger Heikel-Nyberg.

När allt fler elever läser livsåskådning blir morgonsamlingarna problematiska för skolan, som måste ordna parallellprogram.

– Lärarna är osäkra på var linjen går och föräldrar är väldigt snabba att dra fram livsåskådningskortet. Jag tolkar det som att man egentligen inte vet vad kyrkans skolarbete går ut på, utan tänker sig att det är att tvinga barnen att utöva religion.

Tydliga gränser minskar osäkerhet

– Barn och ungdomar kommer från hem med olika traditioner. Brokigheten är stor, säger **Maria Björkgren-Vikström** som är sakkunnig i skolsamarbetet vid Kyrkostyrelsen.

Skolundervisningen ska vara konfessionsfri och politiskt obunden. Men Björkgren-Vikström påpekar att det inom skolans ramar också är möjligt att ha samarbete med församlingen där barnens positiva religionsfrihet kommer till uttryck.

Den grundläggande utbildningen ska samarbeta med lokala aktörer; tillsammans med biblioteket och polisen nämns också församlingen.

– Förr hade församlingarna skolarbete, men nu är det skolsamarbete. Det betyder att båda parterna behöver träffas och diskutera vilket samarbete de vill ha.

Kyrkostyrelsen har uppdaterat sin webbsida ”Skolan och kyrkan”, som är ett verktyg för skolor, föräldrar och församlingsmedarbetare. Här presenteras samarbetsmodeller som utgår från Utbildningsstyrelsens anvisningar.

– Tanken är att lyfta vad samarbetet kan vara, utifrån de ramar som finns, säger Maria Björkgren-Vikström.

Fyra korgar används för att illustrera och tydligt skilja olika områden från varandra: När är församlingen en resurs i undervisningen och när är den ett stöd för barnens välmående; vad är ett religiöst evenemang och vad är skolans traditionella fest?

– Korgarnas tanke är att man samarbetar på olika sätt, men man vet vad som gäller i just den här formen av samarbete. När man inte vet så blir det osäkert.

Prästen i klassen bygger kontakt

När efterfrågan på morgonsamlingar minskat har Johannes församling påbörjat en annan form av samarbete med ett par skolor. Det började med att Minervaskolan som verkat i baracker inte hade något utrymme där alla kunde samlas.

– Då beslöt vi att jag skulle kom-

EN VIS man (Ville Valtanen) och hans kamel. I bakgrunden ängeln Maria Repo-Rostedt.

”Är inte skolans uppgift att stöda barn och unga så att de kan leva i den här världen?”

Maria Björkgren-Vikström

JUL FÖDELSE

Julkrubbor ställs ut

Julkrubborna är en viktig del av den lutherska och katolska traditionen. En julkrubba kräver inget av betraktarna men ger dem en möjlighet att stanna upp och i tanken förflytta sig till en annan verklighet.

Helsingfors julkrubbor är ett ekumeniskt evenemang som genomförs av Helsingfors kyrkliga samfällighet i samarbete med de lutherska, ortodoxa och katolska församlingarna samt med lokala företag. Den ortodoxa kyrkan deltar genom att ställa ut en ikon med julmotiv. Helsingfors har en

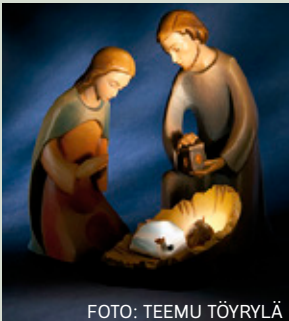

FOTO: TEEMU TÖYRYLÄ

tjugoårig tradition som julkrubborna hemstad i Finland, och under årens lopp har man lånat in krubbor från olika håll i Europa och hela världen.

Stockmann, Café Engel och Kampens kapell är några av platserna där krubbor ställs ut i år. Mer info hittas på jouluseimet.fi.

FÖRSAMLINGSVAL INVALIDA

Sämjoval i Tyska församlingen
Följande personer invaldes via sämjoval till kyrkofullmäktige i Tyska församlingen i Finland:

Urs Lüscher, Almut Zobel-Lahtinen, Jochen vom Brocke, Johan von Knorring, Holger Petersen, Bernd Oldendorff, Philip Aminoff, Maiju Boenisch, Norbert Erdmann, Yann Pfau-Kempf, Lars Hellström, Joachim Kruska, Verena Koukkari, Jutta Oels och Jyri Luoma-koski.

Tyska församlingen tillhör Borgå stift.

till en resurs för skolan

ALLA SKA skattskrivs. Nicolina Grönroos och Helena Segercrantz ser till att alla undersåtars tumavtryck kommer med på pappret, översedda av port-vakten Patrick Sundberg.

KEJSAR AUGUSTUS (Bo Ekman) välkomnar dagisbarnen i trappan.

ma och hälsa på under en religions-timme, i de klasser där de kunde ha nytta av en församlingsmedarbetare i undervisningen, berättar Monica Heikel-Nyberg.

Under hösten har hon tillbringat en lektion i tio olika skolklasser.

– Vi har talat utgående från vad eleverna tänker på. Vad är kyrkan? Vad jobbar man med i församlingen? Jag har också tagit upp frågor om hänsyn och respekt som lärarna velat att jag ska tala om. Jag har tyckt att det varit underbart roligt.

Elevernans frågor får också henne att stanna upp och tänka.

– Det jag mött i år är mycket oro för framtiden. Till och med barn i lågstadiet är mycket oroliga för naturförstörelsen och frågar sig ”Hur kommer vi att kunna rädda jorden?”. Det finns en oro för att världen inte finns kvar när man blir stor.

Den personliga kontakten med eleverna får också betydelse när skolorna kommer till kyrkan på julgudstjänst.

– Det är helt andra förutsättningar att hålla en gudstjänst när någon ropar på mig med förnamn och jag är som en kompis.

Det har även hänt att en familj tagit kontakt med henne inför en förrättning, därför att deras barn berättat att de

”Vi jobbar hårt för att församlingen ska vara ett bekant ansikte.”

Monica Heikel-Nyberg

känner en präst som varit i deras skola.

Heikel-Nyberg betonar skillnaderna mellan de olika formerna av skol-samarbete.

– När jag blir inkallad som sakkunnig på en religionslektion, då är det inte en gudstjänstutövning.

Hon tror inte att skolorna är negativa till samarbete med församlingen, men att de kan vara osäkra på vad det handlar om.

– Och man är väldigt rädd för att trampa någon förälder på tårna.

Ifall rädsla för klagomål från föräldrar leder till att en skola väljer bort allt samarbete med församlingen är det inte ett neutralt val, påpekar Maria Björkgren-Vikström.

– Jag tycker att det är ett starkt ställningstagande. Läroplanen säger att skolan har ett ansvar för att barn och ungdomar kan möta olika sätt att tänka. Alla barns kulturella tillhörighet ska accepteras. Är inte skolans uppgift att stöda barn och unga så att de kan leva i den här världen? Och i den här världen finns många olika former av religion.

Ifall religion i skolan bara handlar om att höra om hur andra har det, bygger det upp en bild av religion som något annorlunda, tror Björkgren-Vikström.

– Jag har svårt att tro att det skulle gynna en fredlig samexistens mellan människor som tänker och tror olika. Mer information på www.skolanochkyrkan.evl.fi

FYRA SAMARBETSKORGAR

• **1. Allmänbildande** undervisning. Församlingen kan erbjuda lärmiljöer och dela med sig av sin sakkunskap.

• **2. Traditionella** fester. Även om festen har anknytning till kyrkoåret är den skolans egen. Församlingens representant kan vara inbjuden gäst.

• **3. Skolans** religiösa evenemang. Skolgudstjänster, morgonsamlingar, eller annat program där religionsutövning kan ingå. Skolan är skyldig att ordna parallellt program.

• **4. Fostran** och välmående. Församlingen kan erbjuda verksamhet som stöder välmåendet, ungdomsarbetsledarens närvaro under raster, klubbbar, rekreationsdagar, läger och utfärder.

KAPLANSTJÄNST NÄRPES

Två kvinnor söker till Närpes

Den lediganslagna kaplanstjänsten i Närpes har lockat fem sökande, två kvinnor och tre män. Domkapitlet ska ännu granska de sökandes behörighet.

De som sökt är **Marcus Jakobsson**, kaplan i Övermarks kapellförsamling i Närpes församling, **Mika Helander**, församlingspastor i Kristinestads finska församling, **Susanna Lönnqvist**, pastor, speciallärare i Kapellby skola i Lapträsk, **Peter Blumenthal**, församlingspastor i Jomala församling och **Ann-Mari Audas-Willman**, kyrkoherde i Solfö församling.

KRISTINESTAD SÄMJOVAL

Inget nyval i Kristinestad

Det blev sämjoval när Kristinestads svenska församling utsåg sina representanter i samfällighetens gemensamma kyrkofullmäktige, rapporterar tidningen Syd-Österbotten.

På församlingens Lista-18,

den enda som inlämnades, fanns tretton ordinarie och tre ersättare. Valmansföreningens första granskning visar att alla är valbara.

De sex första på listan kandiderade redan inför valet till fullmäktige den 18 november. Men eftersom Kristinestads svenska församling har 13 av 21 plat-

ser i gemensamma kyrkofullmäktige räckte de sex kandidaterna inte till. Domkapitlet i Borgå stift utlyste nytt val den 27 januari 2019. Det behöver församlingen nu inte ordna i och med att det blev sämjoval.

De invalda i gemensamma kyrkofullmäktige är: **Peter Nordgren**, **Anders Öst-**

erback, **Britt-Inges Hanses**, **David Sandbacka**, **Henrik Lindfors**, **Berit Holmlund**, **Yvonne Djupsjöbacka**, **Kenneth Bergqvist**, **Tony Westerlund**, **Stig Kronlöf**, **Margareta Rissanen**, **Sonja Grönholm** och **Gerd Metsäranta**. Ersättare är **Inger Ylikoski**, **Marianne Lindahl** och **Johan Eklöf**.

TVÅ AV tre kyrkoherdar i Kronoby, Timo Saitajoki och Anders Store (th) siktar på pension under 2020. Det är en faktor som aktualiserat tanken på en sammanslagning av församlingarna i samfälligheten. För Niklas Wallis (tv) är pension inte aktuellt på länge.

Församlingarna i Kronoby vill utreda fusion

SAMMANSLAGNING. De tre församlingarna Kronoby, Nedervetil och Terjärv begär en utredning med tanke på en eventuell sammanslagning. Men något initiativ till sammanslagning har ännu inte gjorts.

TEXT OCH FOTO:
JOHAN SANDBERG

Församlingsråden i de tre församlingarna har bett domkapitlet utse en utomstående utredningsman.

– Vi har haft en strategigrupp i församlingen sedan 2016 som redan gjort en del utredningar, säger **Anders Store**, kyrkoherde i Nedervetil. Nu vill vi ha en utomstående utredning som ska se på saken med nya ögon.

Kollegan i Kronoby, **Niklas Wallis** understryker att det för tillfället inte finns några andra beslut än att en sammanslagning ska utredas.

De hoppas att den utredningen ska vara färdig senast i maj nästa år, helst tidigare. Först därefter tas beslut om fortsättningen.

– Vi vill att utredaren ska komma med förslag som de nya förtroendevada ska ha lättare att ta ställning till, säger **Timo Saitajoki**, kyrkoherden i Terjärv.

Nu vill de tre kyrkoherdarna berätta om vad som är på gång för att få försam-

lingsmedlemmarna involverade i processen.

– En sammanslagning är aldrig lätt. Jag har ändå upplevt att det finns en beredskap och förståelse för en sammanslagning ute i byarna, säger Wallis.

Sedan 2016 har man levt med tanken på en sammanslagning i Kronoby kyrkliga samfällighet. I den tidigare utredningen som församlingens anställda och förtroendevada gjort utvärderades alla tänkbara alternativ. Man stannade för att det kan vara den bästa vägen framåt att de tre församlingarna blir en.

Medlemsantalet minskar

Den ekonomiska verkligheten har öppnat diskussionen i Kronoby. Församlingarnas medlemsantal har minskat och därmed har man förlorat skatteintäkter.

Församlingarna har räknat med att förlora cirka 50 medlemmar per år. På tolv år har medlemsantalet minskat med 700 personer. Un-

der 2016 och 2017 minskade medlemsantalet kraftigt med 237 personer.

Minskningen beror främst på att medlemmarna dör eller flyttar ut. Antalet döda är större än antalet döpta. En del medlemmar har också lämnat kyrkan.

– Åldersstrukturen påverkar både vår verksamhet och vår ekonomi, säger Wallis.

– Om varje medlem ger 270 euro i skatt per år skulle vi inte ha några stora problem om vi fått behålla medlemmarna, säger Store.

Även om inga beslut om en sammanslagning ännu tagits räknar de med att den kunde vara möjlig den 1 januari 2020.

– Åtminstone i Terjärv har det uttryckts en önskan om att i så fall få bli kapellförsamling eller på annat sätt bevara en del av självbestämmanderätten, säger Saitajoki.

Store är den enda som vågar yppa ett namnförslag till den nya församlingen som han skämtsamt kallar: Chydenius församling.

Kollegerna ser tveksamt ut.

Nytt församlingshem

I december kommer kyrkofullmäktige att ta ställning till att ett planeringsanslag på 33 000 euro i nästa års budget för att bygga ett nytt församlingshem i Nedervetil. Enligt förslaget ska det byggas efter 2020 efter att det gamla fuktskadade församlingshemmet rivits.

”Jag har upplevt att det finns en beredskap och förståelse för en sammanslagning ute i byarna.”

Niklas Wallis

Ingen ska

VÅRD. I Vasa verkar en grupp frivilliga stödpersoner som finns till för sjuka i livets slutskede. Om oro eller svåra tankar dyker upp då döden närmar sig, eller om den sjuke saknar anhöriga kan frivilligarbetarna ge hjälp och stöd.

TEXT: **JOHANNA GRANLUND** FOTO: **EMELIE WIKBLAD**

Vasabon **Solveig Salpakoski** är en av de frivilliga som besöker personer i livets slutskede. Hon har varit med sedan projektet började för omkring fem år sedan.

Ett besök hos en döende kan se ut på många olika sätt.

– Egentligen behöver man inte göra något särskilt. Vid första besöket brukar jag presentera mig och informera om att jag har tystnadsplikt, också gentemot de anhöriga. Ibland gör vi praktiska saker, som att uträtta något ärende. Då fungerar jag som följeslagare. Ibland kan vi samtala – om både stort och smått. Jag finns där för att ta emot tankar som kan dyka upp i livets slutskede. Den sjuke vill inte alltid dela precis allt med sina anhöriga, konstaterar Salpakoski.

Träffarna sker alltid på den sjukas villkor.

– En man ville till exempel ha hjälp med att kunna gå till torget och dricka en kopp kaffe en sista gång. Det är ofta viktigt för den sjuke att få fortsätta göra vardagliga saker så länge som möjligt.

Det enda säkra är döden

Svårast tycker Salpakoski att det varit någon gång då hon kommit in först då sjukdomen redan hunnit gå väldigt långt.

– Jag minns en ensam person som jag kom till så sent att det inte längre gick att göra något. Jag såg att personen skulle ha velat tala, men det gick inte längre.

Solveig Salpakoski jobbade själv inom vården innan hon blev pensionär. Därför är döden inget främmande för henne.

– Jag är säkert lite yrkesskadad, men jag brukar tänka att det enda som är riktigt säkert efter att du har fötts är att du någon gång kommer att dö. Jag har vuxit upp på landsbygden, och åtminstone ännu under min barndom var både födelse och död naturliga inslag i vardagen. Under mitt allra första arbetsskift inom vården satt jag hela natten med en patient som hade dött. Då var jag sexton år, minns Salpakoski.

De döende som Salpakoski har träffat har inte heller oroat sig så mycket för själva döden.

– Oron handlar oftare om allt man inte hinner med innan ens tid tar slut.

SOLVEIG SALPAKOSKI känner att hon har lyckats då både den döende och de anhöriga har fått en andhämtningspaus i en vardag fylld av sjukdom. FOTO: JOHANNA GRANLUND

En äldre man oroade sig till exempel för hur hans sjuka hustru skulle klara sig efter att han var borta. Han skulle ha velat få begrava henne innan han själv dog, men så blev det inte, berättar Salpakoski.

En andhämtningspaus för alla

Salpakoski betonar att frivilligstödet är viktigt också för de anhöriga till den döende.

– Min uppgift är att sitta bredvid den sjuke på ett så tryggt sätt att de anhöriga vågar lämna den sjuke en stund utan att ha dåligt samvete. Även de döende kan känna att de måste visa sig friskare än vad de faktiskt är inför de anhöriga. Inför mig får man vara precis så dålig och ynklig som man känner sig. Det blir en andhämtningspaus för alla parter.

De frivilliga har inget mandat att utföra vårduppgifter under träffarna med de sjuka. Även om just Salpakoski har arbetat inom vården i hela sitt liv är sjukvårdserfarenhet alltså inget som efterfrågas av de frivilliga.

Under sina år som frivillig har Salpakoski besökt sammanlagt åtta

”Även de döende kan känna att de måste visa sig friskare än vad de faktiskt är inför de anhöriga.”

Solveig Salpakoski

behöva dö ensam

döende, vissa flera gånger och andra bara en gång. Tiden som Solveig Salpakoski lägger ner på sitt frivilligarbete varierar. Ibland blir det flera timmar i veckan och ibland går det en månad utan något uppdrag. De frivilliga dejourerar parvis en vecka i taget. Regelbundna handledningar och utbildningsdagar ordnas som stöd för de frivilliga. Många av dem träffas dessutom på eget initiativ utöver handledningarna.

– På träffarna får vi ventilera vad vi har varit med om och får stöd för att kunna gå vidare om vi har upplevt något som känns svårt, säger Salpakoski.

Nya frivilliga utbildas

Många har visat intresse för sjukhus-själavårdens frivilligverksamhet och en ny utbildning startade i september.

Ingen ska behöva dö ensam. Det är utgångspunkten i projektet med frivilligarbetare som görs i samarbete mellan sjukhussjälavården i Vasa, hemsjukvården och Österbottens cancerförening. **Krista Riipinen**, som är sjukhuspräst i Vasa kyrkliga samfällighet, berättar att projektet fick sin början för ungefär fem år sedan. Då söktes frivilliga som fick gå en utbildning med fem tematräffar.

– I utbildningen behandlades saker som vad som händer rent fysiologiskt i kroppen då någon dör, hur man kan vara ett stöd för den döende och hur man kan vara ett stöd för de anhöriga.

Under våren och sommaren sökte sjukhussjälavården nya frivilliga. Omkring fyrtio personer har visat intresse och efter urvalsintervjuer började utbildningen för de nya frivilliga i september.

– Det är bra att ha många frivilliga. Då kan man dels gå tillsammans och dels kan man ta en paus om man någon gång tycker det blir för tungt. Man ska få arbeta i egen takt, säger Riipinen.

Rent praktiskt ordnas besöken genom att vårdstället informerar den sjuke om att stödverksamheten finns. Om den sjuke vill ha kontakt med en stödperson ger vårdstället den sjukas telefonnummer till frivilligpoolen, varifrån någon sedan hör av sig för att bestämma tid och plats för en första träff. Målgruppen är invånarna i Vasa stad.

Hela den kyrkliga samfälligheten i Vasa står bakom projektet och bland de frivilliga finns både finsk- och svenskspråkiga.

– Vi söker helt enkelt medmänniskor, oavsett vilken bakgrund eller vilket sammanhang de kommer från, avslutar Riipinen.

Liknande projekt finns, så vitt Riipinen vet, åtminstone i Tammerfors, Åbo och Seinäjoki.

De hjälper äldre att resa digitalt

WEBBEN. Recept, roliga videoklipp, korsord och samtal med barnbarnen – allt digitalt. Ett nystartat projekt vill bjuda in äldre till en rolig och enkel virtuell värld.

TEXT OCH FOTO: **ULRIKA HANSSON**

– Målet är att göra äldre hemma-boende seniorer i hela Svenskfinland mer bekanta med den virtuella dimensionen. Vi tonar ner faror och hot som lurar och fäster oss inte heller så mycket vid tekniken, berättar **Camilla Granholm**.

Hon driver Folkhälsans projekt ”Resan till Digitalien” tillsammans med **Eva Forsman**.

– Det finns kanske en viss rädsla bland äldre att röra sig digitalt. Genom olika typer av aktiviteter som är roliga och som är kopplade till ett intresse så vågar de kanske börja röra sig digitalt, säger Forsman.

De konstaterar att rädslorna kan handla om att bli berövad sin identitet och sitt bankkonto, men också om själva tekniken och apparaterna.

– Vi hoppar in i det roliga som finns i den virtuella dimensionen och tänker att man samtidigt lär sig vilken knapp man ska trycka på och hur det fungerar. Om man är jätteintresserad av vad som händer där är det lättare att lära sig i stället för att gå en kurs i ”så här använder jag en Ipad”, säger Granholm.

Roliga saker kan vara recept på nätet, att handla mat virtuellt, lösa korsord mot någon annan, se på instruktionsvideor för hur man viker servetter eller skypa med ett barnbarn.

– När jag själv för första gången upptäckte: Den här applikationen kan läsa av streckkoden på en räkning – vilken lättnad det var! Det är små aha-upplevelser vi ska försöka bjuda på, säger Forsman.

Församlingar kan delta

Träffarna eller verkstäderna som projektet erbjuder är indelade enligt olika teman: Matlagning och vin; kultur och resor; friluftsliv, hälsa och motion; hantverk och

historia. Varje tema omfattar två längre träffar.

– Olika grupper inom till exempel Röda Korset, Marthaförbundet eller kyrkan kan gärna ta kontakt om de är intresserade av att ordna sådana här träffar, säger Forsman.

– Om det finns sticktanter någonsans så kan vi komma, och också skräddarsy programmet lite. Vi lovar inga cirkuskonster, men inom ramen för vad vi kan, tillägger Granholm.

Att anlita Granholm och Forsman är kostnadsfritt. Den enda begränsningen är att utrustningen, såsom pekplattor, räcker för tio personer åt gången.

Också frivilliga som känner sig mer bevandrade i den digitala världen kan ta kontakt och hjälpa till som stödpersoner inom projektet.

Tanken med det treåriga STEA-finansierade projektet är också att producera stödmaterial som får leva kvar på nätsidan digitalien.fi. En podcastserie ska också göras, där till exempel olika begrepp förklaras och äldre bjuds in för att diskutera.

– Men då måste man först veta vad en podcast är för att hitta den, konstaterar Forsman.

– I en poddsändning kan vi till exempel gå igenom saker som vad Internet är, säger Granholm.

Det låter svårt. Hur förklarar man vad Internet är?

– Ja, säg det. Vi måste googla det, säger Forsman och skrattar.

Fördomar om äldre

Granholm och Forsman är beredda att anpassa sitt material enligt deltagarna.

– Jag tror att vi överlag har ganska många förutfattade meningar om äldre och vad äldre människor vill. Det är en väldigt heterogen

CAMILLA GRANHOLM och Eva Forsman är reseledare i projektet ”Resan till Digitalien”. De vill satsa på roliga digitala aktiviteter i stället för teknik och hotbilder.

grupp. Om någon vill lära sig Tinder så är vi med, säger Granholm.

Statistik visar att åldern 75 är en rätt tydlig gräns när det kommer till virtuell vana.

– I åldersgruppen 75 till 89 är det bara 14 procent som använder Internet flera gånger per dag. Medan det i gruppen 65 till 74 är 43 procent. Så glappet mellan åldersgrupperna är stort, säger Granholm.

– Uppfattningen om vad vi kan varieras också mycket. Även om

– någon säger att ”jag kan ingenting” så kan de kanske betala räkningar och e-posta, vilket redan är mycket, säger Forsman.

Våga vara innovativ

När det kommer till den virtuella världen gäller det att vara påhittig, tror Forsman och Granholm. De nämner exempelvis ett Alvarprojekt i Vasa där staden delat ut pekplattor till ensamma som bor hemma och som på det viset kunnat delta interaktivt i olika evenemang.

– Om man tänker på diakoni-arbetare till exempel. Tänk om tio pekplattor kunde möjliggöra en virtuell diskussionsgrupp, säger Granholm.

– Tanken med det virtuella är inte att det ska ersätta mänsklig kontakt utan vara ett komplement. Vi klagar över att alla i dag sitter och ser ner i sina telefoner på bussen, men inte vet jag om vi pratade så mycket med varandra tidigare heller. Vi har standardsaker vi upprepar, säger Forsman.

Starkt om ledarskap

BOOK

Fri att tjäna. Ledarskap i Jesu efterföljd

Författare: Magnus Malm
Förlag: Artos 2018

Jag är varken präst eller chef, men ändå vidgades min tankevärld av **Magnus Malms** bok *Fri att tjäna*.

Ledarskap i Jesu efterföljd.

Redan den som till exempel har ansvar för en cellgrupp i församlingen – eller har ett helt icke-kyrkligt chefsjobb – måste brottas med frågor som gäller ledarskapet och självbilden, ledarskapet och den egna Guds bilden.

Ser vi spår av Guds kärleksfulla handlingar i våra egna liv? Om vi inte gör det, vad gör det med oss?

Vad Malm är bäst på är helt enkelt att öppna upp. Tänk om det inte är så här, tänk om det är så här i stället? Ofta citerar han katolska tänkare som **Thomas Merton** eller **Ignatius av Loyola** – med också vår egen **Frank Mangs**.

Boken handlar först om främst om den egna ledarrollen och hur den formas av upplevelser och antaganden som kanske måste tas isär och byggas upp igen för att ledarskapet ska

fungera. Här finns också utmärkta råd för den präst som fastnat i predikoångest.

Men Malm skriver också om en ledarskapets kris i hela kyrkan (vilken kyrka det än må vara), och ifrågasätter till exempel om akademiska studier verkligen är det rätta sättet att vaska fram goda andliga ledare. Kanske vi måste återgå till ett system där de andliga ledarna också har en annan yrkesroll, liksom Paulus ar-

bete var tältmakarens?

Framför allt går han åt både de egna och organisationens motiv. Vad vill vi egentligen och varför? *Ad maiorem Dei gloriam* (till Guds allt större ära) är jesuiternas motto – vems ära söker vi när vi utövar ledarskap?

Jag rekommenderar den här boken varmt för alla som är intresserade av kristet ledarskap, i kyrkan eller utanför den.

■ **SOFIA TORVALDS**

– Om alternativet är att man sitter ensam tjugofyra timmar i dygnet sju dagar i veckan för att steget är för stort att komma sig hemifrån så är det ju mycket bättre att ens en gång i veckan få se någon och tala med någon, tillägger Granholm.
Att måla upp hemska scenarier för

så kallade Internetfattiga har de ändå inget intresse av.
– Vi har träffat sådana som mår väldigt bra. De har sociala kontakter och någon nära som sköter det som behöver skötas digitalt. Det finns ju de som medvetet sökt sig bort från det virtuella, och vi tycker inte att det är nöd-

vändigt att bli digitalt aktiv i så fall, säger Granholm.
–Det avgörande är hur man själv upplever det. Om man själv känner sig begränsad, säger Forsman.

Intresserade kan kontakta Camilla Granholm, ansvar för Nyland och Åboland, på camilla.granholm@folkhalsan.fi, 044 488 3090 eller Eva Forsman, Österbotten, eva.forsman@folkhalsan.fi, 044 757 8812. Verkstäder på olika håll i Svenskfinland hålls från januari 2019. Mer info och tidtabeller kommer ut i mitten av december på digitalien.fi.

”Jag tror att vi överlag har ganska många förutfattade meningar om äldre och vad äldre människor vill.”

PÅ TVÄREN JOHAN SANDBERG

Vad är det för fel på att vara sjuk?

Att vara sjuk ibland hör till livet. Det är väl inget konstigt med det. Men livet är tyvärr inte rättvist utan en del människor drabbas hårdare och oftare än andra.
Jag har svårt

att förstå att man inte kan nämna en sak vid dess rätta namn. Ingen utomstående behöver veta varför man är sjuk. Men varför får man numera inte säga att någon är frånvarande på grund av sjukdom? Det är ju den mest naturliga sak i världen.
Det har hänt sig att jag

kommit till ett möte för att få höra att personen jag avtalat träff med inte är på plats. Det väcker ju en massa frågor: Varför inte, vi hade ju avtalat om ett möte? Är hen försenad?
Nej, hen kommer inte alls idag. Nej, jag vet vet inte var hen är eller när hen

kommer. Nej, jag får inte säga varför hen är borta.
Jaha, så hen har valt bort vårt möte idag för att göra något som hen anser är viktigare. Bedömer hen att det vi skulle diskutera idag kan prioriteras bort så där lättvindigt? Eller ska jag ta det personligt?

Situationen blir lite pinsam och småningom inser jag att personen jag skulle träffa är sjuk. Men nej, det får jag ju heller inte veta.
Via andra vägar fick jag senare höra att hen faktiskt var sjukskriven.
Men hur ska en människa i nöd känna sig då den

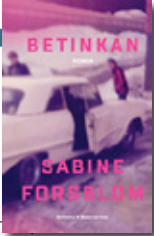
avtalade tiden tid till självvårdaren avbokas på kort varsel för att självvårdaren plötsligt fått annat för sig?
Är man sjuk så ska man stanna hemma, det lärde jag mig redan i skolans första klass. Vad är det för konstigt med det?

Om att betala ett pris

BOK

Betinkan

Författare: Sabine Forsblom
Förlag: Schildts och Söderströms 2018

väg – bort från staden, bort från det gråa och instängda, bort från sina egna liv som de samtidigt inser att de aldrig kommer att kunna fly.

Det här är den perfekta årstiden att läsa **Sabine Forsbloms** roman *Betinkan* – det är kallt, luciafesten står för dörren, man kan precis föreställa sig hur det känns att promenera hem efter en fest och kråkas gula snören i snön och frysa i sin tunna terylentröja.

Betinkan är en fortsättning på *Maskrosguden* och *Maskrosgudens barn*, men den går att läsa fristående. Betinkan har blivit tonåring, familjen och föräldrarna tar ett steg bakåt och i stället handlar det mesta om gänget kring skolans blonda skönhet Guntta, hon som bor i Gamla stan med en trött mamma och en alkoholiserad pappa och i vars rum alla samlas för att suppa, spela musik och hångla.

Romanen inleds med att en bakfull Guntta blir krönt till den lilla stadens lucia – en kupp verkställd av kompisgänget som tvingar ungarna att skriva sina mammors namn på valsedlarna och sedan bär dem i Elantokassar till lokaltidningens redaktion.

För en gångs skull tar arbetarklassungdomarna, de som kommer från hem som inte har blomkrukor vid farstutrappan, synlig plats i stadens liv. Men när Guntta-lucia går omkring på alldersdomshemmen och uppviglar klienterna med att påstå att de snart får lämna stället är det sin egen längtan hon formulerar.

Det gäng som Betinkan hänger med är nämligen på

Arbetarklassbarnen har inte fått lära sig att drömma om annat än pengar och drömprinsen, och hon letar de förgäves efter på dansen i ungdomsföreningslokalen.

Betinkan skrävlar och svär och super, men hon är samtidigt en betraktare och ett offer.

Betinkan är en mörkare bok än *Maskrosguden* och *Maskrosgudens barn*. Här är det Betinkans egen generation som blir hopplöst förlorad, faller och snubblar och inte stiger upp. Det är hennes jämnåriga som plockas av Maskrosguden: ”knops, knops” låter det när stjärken brister. För den harmynta Lolan som mobbades av läraren fanns det aldrig mycket hopp, nu är det helt ute.

Och Betinkan bär också på en egen skuld nu. Det är skulden i att vilja höra till, i att låta sig bli slagen på grund av sin skam, i att sträcka sig efter vilken som helst omhet bara för att klara av att vara i sin egen kropp. Men också skulden i att bli bortvald som bästa vän på grund av sin bakgrund, medan föräldrarna tvingar henne till gymnasiet för att lappa sina egna brustna drömmar.

Vi känner alla igen den här berättelsen. Det är nästan alltid så här att vara tonåring – en tomhet, ett sår – och det är en tröst när någon skriver om det.

■ SOFIA TORVALDS

SABINE FORSBLOM har skrivit en tonårsberättelse att känna igen sig i. FOTO: MARICA ROSENGÅRD

Vi är ett lokalt kraftbolag
med starkt fokus på
vattenkraft.

Mer information:
020 766 1900
eller www.eekab.fi

KONTAKTOR OY AB
Sähköasennuksia / Myymälä • Elinstallationer / Butik
(06) 317 7900

KYRKAN⁺ I ESBO

KUNGÖRELSE

Gemensamma kyrkofullmäktige i Esbo kyrkliga samfällighet sammanträder onsdagen den 12 december 2018 kl. 18.00 i Esbo stads fullmäktigehus, Esbogatan 5.

Ärenden

1. Avsked från medlemskapet i gemensamma kyrkofullmäktige och suppleantskapet i gemensamma kyrkorådet
2. Justering av stadgan om arvoden och reseersättningar för förtroendevalda för fullmäktigeperioden 2019–2022
3. Genomförandet av byggherre- och fastighetsutvecklingsprojekt, förnyelse av stadga D 1
4. Reglementet för gemensamma kyrkorådet A 3; ändringar i reglementet föranledda av uppdateringen av anvisningen om byggherreverksamheten
5. Instruktionen för fastighetsdirektionen A 11; ändringar i instruktionen föranledda av uppdateringen av anvisningen om byggherreverksamheten
6. Delegeringen av beslutanderätt och gränserna för de ekonomiska befogenheterna C 13; ändringar i stadgan föranledda av uppdateringen av anvisningen om byggherreverksamheten
7. Utvecklandet av läger- och lägergårdsverksamheten: slutrapport och åtgärdsförslag av den arbetsgrupp som tillsatts av gemensamma kyrkorådet
8. Bemötanden av de rekommendationer som lagts fram i utvärderingsberättelsen för år 2017
9. Inrättande av en diakonitjänst i Espoonlahden seurakunta 1.1.2019
10. Uppgifter om budgetutfallet 1.1–30.6.2018
11. Esbo kyrkliga samfällighets budgetförslag för år 2019 och förslag till verksamhets- och ekonomiplan för åren 2019–2021
12. Projektet för det arabisk- och ryskspråkiga församlingsarbetet under åren 2019–2021
13. Hagalunds kyrkas projektplan 2017
14. Grundlig förbättring av Alberga kyrkas byggnadsfysikaliska konstruktioner
15. Försäljning av det gamla kapellet i Södräk
16. Försäljning av tomten i Klappräsk

Esbo 27.11.2018

Stig Kankkonen

Ordförande för gemensamma kyrkofullmäktige

SFV-biografierna är utmärkta julklappar!

Sigrid Schauman – med palett och penna

Sigrid Schauman (1877–1979) var kvinna, bildkonstnär, kritiker, ensamförsörjare och modernist under en tid som inte gynnade den rollblandningen. Som konstnär intresserade hon sig mer för färg än för form, landskapen och porträtten är särpräglade och sensibla. **Camilla Granbackas** biografi visar hur Schauman utvecklades ännu som 80-åring, och hur hon på äldre dar anammade ett burdust sätt, troligtvis för att hon i själva verket var rätt blyg.

20,-

Rafael Karsten – bland indianfolk i Sydamerika

I sin biografi över etnologen och religionsforskaren **Rafael Karsten** (1879–1956) hittar **René och Raili Gothóni** tre sammanbindande teman: religion, äventyr och utanförskap – alla med rötter i Karstens barndom och uppväxt. Hans äventyrliga, djupgående och banbrytande forskning bland indianfolken i Sydamerika ledde till stor popularitet, men senare anpassade han sig inte till utvecklingen inom antropologin och sociologin, och blev en outsider inom den akademiska världen.

15,-

Alla SFV-biografier finns i lager.

Läs mer och beställ på www.sfv.fi/bok. Vi postar portofritt.

Fråga också efter böckerna i väl sorterade bokhandlar

Vill du vara med och göra Österbotten livskraftigt?

STÖD SVENSKSPRÅKIG HÖGSKOLEVERKSAMHET

Högskolestiftelsen
I ÖSTERBOTTEN

Donationer och testamenten: Kontakta tf VD Kjell Blomqvist,
tel. 050 5575 180, Vasasespl. 16, Vasa
www.hogskolestiftelsen.fi

Tillstånd för penninginsamling RA/2018/1137

FINLANDS STÖRSTA FÖNSTER- & DÖRRLAGER

BILLIGASTE!

**LEVERANS
GENAST!**

NORDIC sale

Granvägen 1, 68555 Bosund
T. 721 0111, sale@nordicsale.fi

www.nordicsale.fi

Hagaro Pensionärshem i Norra Haga, Helsingfors

Är du i behov av serviceboende.

Hos oss bor du tryggt, med svenskspråkig personal dygnet runt. Vid behov har vi tillgång till läkare dygnet runt.

Kontakta oss så berättar vi mera eller besök oss.

Föreståndare Carola Aspholm-Backman
tel. 050 572 4216 anträffbar vardagar kl.9-15
www.hagaro.net

Med omtanke och värdighet
ombesörjer vi allt i samband med begravningar

ENEBERGS

BEGRAVNINGSBYRÅ

Strandgatan 2, Marichamn
Tel 19 028 Jour 24 h
www.enebergs.ax

RUNDRESOR PÅ SVENSKA

Franska Rivieran

11–16.4.2019
fr. 1145 €

- **Skottland** 22–29.4 • fr. 1560 €
Slott, sjöar och whisky, härlig rundresa!
- **Holland** 23–30.4 • fr. 1210 €
Tulpanprakt i Keukenhof. Bo i Volendam.
- **Strada del Prosecco** 8.5–13.5 • fr. 1295 €
Fina utflykter med lätt bubblande tema.
- **Vandra i Piemonte** 11–18.6 • fr. 1495 €
Med vinfestival och utsökta middagar.
- **Sagostaden Krakow i Polen** 25–30.7
- **Krakow och Wroclaw, Polen** 1–6.8
- **Ryssland – Baltikum – Polen** 28.8–4.9

Presentkortskampanj till 21.12!
Betala 200 € och få ett presentkort värt 250 €

INGSVA RESEBYRÅ
INGVES & SVANBÄCK

www.ingsva.fi • info@ingsva.fi • 020 743 4520

Ge en Annorlunda Gåva® i julklapp!

Get 30€

Yrkes-
utbildning 30€

KUH Kyrkans
Utlandshjälp

annorlundagava.fi
tfn. 020 787 1201

UR EVANGELIET

”Då skall man få se Människosonen komma på ett moln med makt och stor härlighet.”

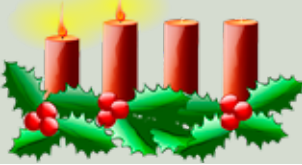
Läs mera i Luk. 21:25–33 (34–36).

OM HELGEN

Väntan på Hans ankomst

Den här söndagens tema är Kristi återkomst i härlighet vid tidens slut.

Församlingen ska tålmodigt invänta Kristi ankomst och den utlovade frälsningen. Mitt i nöden och skulden har församlingen fått löftet om frälsningens tid. Löftet fyller oss med glädje och hopp.

RUNT KNUTEN

”Vad var det som hände den allra första julen?”

Upplevelsevandring i svenska församlingshemmet, Borgå, ti 11.12 kl. 17.30, 18 och 18.30.

LUST ATT VARA MITT I SMÖR ÖGAT - NÄR ER FÖRSAMLING HAR NÅGOT EXTRA PÅ GÅNG?

Platsen i högerkrysset ger annonsören synlighet i hela landet, fri utformning och fyrfärg i storlek 81 x 55 mm för bara 150 euro inklusive moms!

Gäller endast församlings- och kyrkligt relaterade annonser.

2 X 55 / PRIS 150 €

INSIDAN

för tiden 6–13.12

Ansvarig redaktör kyrkliga annonser: Emelie Wikblad, 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

BETRAKTELSEN HENRIKA LEMBERG

FOTO: JONAS LEMBERG

Fruktavdelningens himmelrike

”THE FEAR of suffering is worse than the suffering itself” är ett av mina favoritcitat av författaren Paulo Coelho. Hur mycket tid sätter jag inte på att oroa mig för saker som jag inte kan styra? Det kan gälla allt från att försöka styra vädret till att försöka förstå mig på hur en terrier tänker – två saker som är helt bortom min makt. Hur mycket av min oro har visat sig obefogad och hur har oron i sig varit till hjälp? Då när man är mitt inne i ett problem kan det kännas väldigt stort och oöverkomligt. Sen då man kommit ur svackan och ser tillbaka kan man konstatera att även det problemet var en fas som planade ut.

Jag älskar Jesus ord om att Guds rike är inom oss. Men hur hittar vi detta himmelrike då stressnivån är hög och det kan vara svårt att se bortom ekorrhjulet? Jag tror att ett sätt att hitta rätt frekvens är via tacksamhet. Om allting annat än nuet trots allt är osäkert frågar jag – vad har du just nu att vara tacksam över? En paralyserad man sa att han är tacksam för varje gång han själv kan besöka toaletten. När har du senast känt dig tacksam över ett självständigt toalettbesök?

KANSKE HIMMELRIKET här på jorden inte alltid måste vara storslaget heller. I och med att jag har fått barn och egentiden är minimal kan det kännas himmelskt att få strosa i butiken och storhandla alldeles ensam. Saker jag förr tog för givet – en egen stund i affärens fruktavdelning symboliserar nu total frid. Genom att varje dag tacka för åtminstone tre saker under dagen som gått kommer vår inre frid kanske att växa och vårt synsätt på livet att ljusna. Ibland behöver våra glasögon poleras för att vi ska se klarare på alla gåvor vi redan har i våra liv. Och då kan Herrens ansikte lysa över oss och ge oss den himmelska och vardagliga frid vi behöver.

HENRIKA LEMBERG

Henrika Lemberg är föräldraledig diakon från Matteus församling.

I dag önskar hon att alla förstod hur mycket kärlek Gud har för var och en av oss. Du är värdefull och älskad precis för den du är!

Hennes tips: Ta dig tid att göra något du mår bra av. Det kan vara en kopp gott kaffe eller ett besök till simhallen.

#bönetwitter

”Herre, tack för alla gåvor du gett oss och för nåden att få uppleva ännu en dag på denna jord. Hjälp oss att bevara jordens resurser på bästa sätt.”

Följ Kyrkpressens bönetwitter på sökordet #bönetwitter Veckans tweet är skriven av Henrika Lemberg.

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN Hos. 2:18–20

ANDRA LÄSNINGEN 1 Petr. 1:13–17

EVANGELIUM Luk. 21:25–33 (34–36)

Andra söndagen i advent. Temat är ”Din konung kommer i härlighet.”

PSALMFÖRSLAG

11, 169, 167, 5.

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

KLARSPRÅK

Advent kommer från latinska ord för ankomst, adventus. Det ursprungliga uttrycket var Adventus Domini, Herrens ankomst. Adventstiden handlar alltså inte bara om en upptrappning av julförväntan utan också om att vi väntar på Jesus återkomst. Advent har sitt ursprung i julfastan, en 40 dagar lång fasteperiod som inföll före julen. På 1000-talet började man kalla julfastan för advent och justerade längden till fyra veckor. Källa: Wikipedia

DOMPROSTERIET

BORGÅ

To 6.12 kl. 11: Tvåspråkig gudstjänst på självständighetsdagen, Ståhlberg, Lumijärvi, Helenelund, Gaudeamuskören

To 6.12 KL. 12.45: Kransnedläggning och fältandakt vid hjältgravarna på Näsebacken

To 6.12 kl. 17: Självständighetskonsert i Domkyrkan, Borgånejdens musikinstitut, Mellannyländs musikinstitut och Västra Nylandsmusikinstitut, dirigent Juhani Lamminmäki

To 6.12 kl. 13: De vackraste julsångerna, Högbäck, Andersböle, försäljning, kaffe lotteri, Smeds, Helenelund

Fr 7.12 KL. 14 : De vackraste julsångerna, Hongas, Staffasvägen 50, Eisentraut-Söderström, Tolander

Fr 7.12 kl. 19: Julkonsert i Domkyrkan O helga natt – Erik-André Hvidsten sång och Thomas Enroths orkester. Biljetter 30 € från studioticket.fi och Luckan/Grand

Lö 8.12 kl. 16: Julkonsert i Lilla kyrkan på Finländska musikens dag, Theresa Laurikka sopran, Kristian Laurikka tenor, Anna Kulmala piano, Sauli Kulmala alt-violin. Program 10 €

Sö 9.12 kl. 12.15: Högmässa andra advent, Ståhlberg, Wilén, Söderström, Anna Henning-Lindbloms grupp

Sö 9.12 kl. 16: Kvällsmässa i Lilla kyrkan, Stråhlman, Evening Mess

Må 10.12 kl. 18 : De vackraste julsångerna, Svensborg, Vessö, Lindgård, Helenelund

Må 10.12 kl. 18: Julkonsert i Domkyrkan, Föränderliga jular, Emma Salokoski och UMO. Biljetter 34 € /30 € /18 € från ticketmaster.fi

Ti 11.12 kl. 17.30, 18 & 18.30: VÄGEN TILL BETLEHEM Vad var det som hände den allra första julen?

Följ med Maria och Josef och se vad de fick vara med om på vägen till Betlehem... Upplevelsevandringen Vägen till Betlehem hålls i svenska församlingenshemmet, Runebergsgatan 24. Ingen anmälan.

On 12.12 kl. 18 : De vackraste julsångerna, Sjötorp, Kråkö, Ståhlberg, Söderström, Trygve Stålstedt och Gunnar Grönblom, sång

To 13.12 kl. 14 : De vackraste julsångerna, Lagmannen, Lagmansstigen 5, Eisentraut-Söderström, Söderström, Margit Westerlund

On 12.12 kl. 19: Julkonsert, Primavera och GUF-kören

To 13.12 kl. 18.30: Luciamusik, barnkören Diskanten och Östnylands Lucia med tärnor

21.12: Anmäl dig till Resursgrupp i Café Ankaret Kom och hitta dina egna resurser tillsammans med andra! Vi samlas sex måndagar under tiden 14.1 till 18.2. Arbetar enligt Cablemetoden som går ut på att hitta egna och varandras styrkor; att återta kontrollen över sitt liv. Med på kursen ryms tolv personer. Gratis (Lunch 3 €/ggn)

Café Ankaret. Runebergsg. 24. Anmäl dig senast 21.12 till Irina Lemberg tfn 040- 512 5082.

LAPPTRÄSK

to 6.12 kl. 11: Självständighetsdagens tvåspråkig högmässa i kyrkan, Christer Åberg, Paula Jokinen, Sångargillet. Uppvaktning vid hjältgravarna före högmässan. Kaffé i församlingshemmet

lö 8.12 kl. 10.30-12.30: Nappeklubben i församlingshemmets källare, Nea

lö 8.12 kl. 18: Julmusik på finländska musikens dag i kyrkan, Sångargillet

sö 9.12 kl. 12: Högmässa i kyrkan, Anita Widell, Mia Aitokari

on 12.12 kl. 10: Café Källaren, församlingshemmet, Marita Johansson

to 13.12 kl. 14: Missionskretsen i församlingshemmet, Carita Illman, SS

LILJENDAL

to 6.12 kl. 10: Självständighetsdagens tvåspråkig högmässa i kapellet kl. 10, Stefan Djupsjöbacka, JE. Uppvaktning vid hjältgravarna kl. 9.30

fr 7.12 kl. 9.30-11: Öppet café för alla åldrar i Annagården, Nea

sö 9.12 kl. 10: Högmässa i kapellet, Anita Widell, Mia Aitokari

må 10.12 kl. 13-15: Diakonins julgröt, för anmälda, i Mariagården, SS

LOVISA

To 6.12 kl. 10: Självständighetsdagens tvåspråkiga gudstjänst i kapellet (OBS! Tid och plats). Kransnedläggning vid hjältgravarna kl. 9.30

Lö 8.12 kl. 10-13: Församlingens julbasar i församlingssgården

Sö 9.12 kl. 12: Högmässa i kyrkan, Blom, Stöckell

Sö 9.12 kl. 18: Suvi Teräsniskas julkonsert i kyrkan. Slutsäld.

Må 10.12 kl. 14.30: Bisagruppen i Vesperhemmet, Lukas 12

Må 10.12 kl. 18.30: Musikinstituttets julkonsert i kyrkan

Ti 11.12 kl. 11-13: En Euros Café i församlingshemmet

Ti 11.12 kl. 13: Pensionärsföreningen i församlingssgården

To 13.12 kl. 8.30: Morgonkaffe i Tikva

To 13.12 kl. 18.30: Ljusfest med Lovisanejdens Lucia i kyrkan

PERNÄ

To 6.12 kl. 10: Självständighetsdagens tvåspråkiga högmässa i kyrkan. Efter mässan uppvaktning vid hjältgravarna och kaffe i Sockenstugan. Veteranmuséet är öppet.

Lö 8.12 kl. 16: De vackraste julsångerna på svenska i kyrkan

Sö 9.12 kl. 10: Högmässa i kyrkan. Wallmokören medverkar.

Må 10.12 kl. 13-15: Klubin goes senior i Prästgården i Pernå

On 12.12 kl. 18: De vackraste julsångerna på två språk i Sarvsalö kapell. Kören Blokombaanda uppträder. Grötsservering i Byagården.

On 12.12 kl. 18-20: Julpyssel och pepparkaksbakning för hela familjen i Prästgården i Pernå. Pris 8 € / barn (i priset ingår material och liten servering). Arr. 4H och församlingen.

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris 9.10)

Fre 7.12 Barbro Näse, Karis **Må** 10.12 Ca-milla Klockars, Vasa **Ti** 11.12 Mikael Kallman, Jakobstad **Ons** 12.12 Cecilia Forsén, Helsingfors **To** 13.12 Henna Liljeström, Borgå (repris).

Aftonandakt kl. 19.15

To 6.12 Välsigna och bevara vårt land.

Textläsare: Hedvig Långbacka och Lucas Snellman (repris) **Fre** 7.12 Anna Maria Böckerman, Helsingfors **Lö** 8.12 18.03 Ett ord inför helgen. **Sö** 9.12 Din konung kommer i härlighet. Textläsare: Eva och Ingemar Johansson. **Må** 10.12 Katarina Gäddnäs, Finström **Ti** 11.12 Bevarade ord. Zacharias Topelius. Uppläsare: Öivind Nyquist **Ons** 12.12 Anders Hamberg, Jyväskylä **To** 13.12 Maria Westerling, Helsingfors.

VEGA

Gudstjänst kl. 13.03

To 6.12 12.00 *Självständighetsdagens eumeniska festgudstjänst* i Helsingfors domkyrka. Tapio Luoma predikar. Liturger: Anna-Maija Viljanen-Pihkala och Mikael Busck-Nielsen. Metropoliten Elia, Teemu Sippo, Esko Matikainen och Tuomas Mäkipää assisterar. Organist: Harri Viitanen. Kantor: Risto Pulkamo. Flöjt: Jenny Metsälä. Helsingfors filharmoniska kör, dirigent Jonas Rannila. Sänds även i Yle TV1.

VEGA

Fr 14.12 kl. 18: De vackraste julsångerna på svenska och finska i Rike hemma hos familjen Pia och Christer Nyström.

SIBBO

Mer information: på Sibbo svenska församlings hemsida www.sibbosvenskaforsamling.fi

To 6.12 kl. 11: Tvåspråkig gudstjänst på självständighetsdagen i Sibbo kyrka. Camilla Ekholm, Aija Wist, Lauri Palin, Marko Korven-Korpinen. Efter gudstjänsten uppvaktning vid Gamla kyrkan varefter församlingarna bjuder på glögg i församlingshemmet. Buss från församlingshemmet till kyrkan kl. 10.40 och efter gudstjänstens slut till Gamla kyrkan.

To 6.12 kl. 17: Sibbo scouts anadakt i Gamla kyrkan. Katja Korpi. **Lö 8.12 kl. 18:** Joy to the World, julkonsert. Solister Paulina Bi-ström, Jennie Storbacka, Tika Sevón Liljegen och Elias Kas-kinen. JTW-band under ledning av Mauriz Brunell. Biljetter från tiketti.fi, pastorskansliet och vid dörren, 25 €.

Sö 9.12 kl. 12: Mässa i Sibbo kyrka. Katja Korpi. **Ti 11.12 kl. 18:** Dagklubbens julfest i Söderkulla kyrka. Isabella Munck, Kjell Lönnqvist. **On 12.12 kl. 13:** Pensionärsjulfest i Kyrkoby församlingshem. Julkaffe, program och lucia. Festtalare Maria Björkgren-Vikström. **Pastorskansliet stängt fr 7.12.**

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES

Mer information på Johannes hemsida: www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes

To 6.12 kl. 10.30: Uppvaktnig vid hjältegravarna på Drumsö.

kl. 11: Tvåspråkig gudstjänst i Drumsö kyrka. Marko Heusala, Repo-Rostedt, Marjukka Andersson, Enlund. Manskören Manifestum.

kl. 12: Högmässa i Johanneskyrkan.

Fr 7.12 kl. 10–11.30:Musiklek i Hörnan, Högbergsgatan 10, gatunivån. För barn över 1 år. Hollmérus.

OBS! Ingen veckolunch: i Högbergssalen denna vecka.

OBS! Idag sista anmälningsdag till Luciafest: den 13.12 klockan 14–16 i S:t Jacobs kyrka till diakonissan Karin Salenius, tfn 050 3800867 eller karin.salenius@evl.fi.

Lö 8.12 kl. 12: Dansk julgudstjänst i Gamla kyrkan. Helene Damm, Michael Due, kammarkören Idun, dir. Karin Pedersen.

Sö 9.12 2 söndagen i advent kl. 10: Högmässa i S:t Jacobs kyrka. Lindström, Henricson. Söndagskola. Kyrkkaffe.

kl. 12: Högmässa i Johanneskyrkan. Gehlin, Busck-Nielsen, Böckerman. Kammarkören Jubilate. Kyrkkaffe. Adventsinsamling av kaffe och ljus till Svenska S:t Mikaelis församling i Tallinn. Insamlingen sker i Johanneskyrkans vapenhus i samband med söndagsgudstjänsterna fram till 16.12.

Må 10.12 kl. 10–11.30:Babyrytmik i Hörnan, Högbergsgatan 10, gatunivån. För barn under 1 år. Hollmérus. **kl. 13:** Samtalsgruppen i Majblomman, Mannerheimvägen 97. Stefan Djupsjöbacka.

kl. 14–16: Café Fallerá! Ett möte över generationsgränserna i Hörnan, Högbergsgatan 10, gatunivån. Café-delen börjar kl. 14 och en glad musikstund kl. 15.

Ti 11.12 kl. 12: Lunchmusik i Gamla kyrkan med lina Katila.

kl. 13.30–14.30: Musiklek för 0–3 åringar i Bokvillan, Tavastvägen 125. Hollmérus.

kl. 18: De vackraste julsångerna i Pauluskyrkan. Westerlund, Enlund.

On 12.12 kl. 18: Veckomässa i Gamla kyrkan. Busck-Nielsen, Enlund.

To 13.12 kl. 10–11.30: Musiklek i S:t Jacob. Kvarnbergsbrinken 1. Hollmérus.

kl. 14–16: Luciafest för anmälda i S:t Jacobs församlingssal. Diakonissorna. **Middagsbön i Johanneskyrkan:** vardagar kl. 12.

MATTEUS

Matteus hemsida: www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus

Pastorskansliet har öppet: må–ti, to–fre kl. 9–14

Obs!: stängt to 6.12, fre 7.12. endast per telefon kl. 9–14

MATTEUSKYRKAN Åbohusvägen 3

To 6.12 kl. 10: Högmässa, Juho Kankare, Niels Burgmann.

Sö 9.12 kl. 10: Svensk/Rysk högmässa, Juho Kankare, Anna Le-wing, Niels Burgmann, kyrkkaffe i Olavussalen

Sö 9.12 kl. 12.00, 12.30, 13.00, 13.30: Juldrama ”Vägen till Betlehem”. Välkommen med på ett juldrama (tar ca 25 min) där du själv får dyka in i händelserna den första julen! Scenerna innehåller mycket musik, så den passar alla åldrar.

Sö 9.12 kl. 11–13: julbasar. Till salu finns bakverk, handarbeten, kaffe med dopp. Intäkterna går till Kyrkans Utlandshjälp.

Må 10.12 kl. 17.30, 18.00, 18.30, eller 19.00: Juldrama ”Vägen till Betlehem”. Välkommen med på ett juldrama (tar ca 25 min) där du själv får dyka in i händelserna den första julen! Scenerna innehåller mycket musik, så den passar alla åldrar. Glöggservering.

Ti 11.12 kl. 18.30: Julkonsert med Matteuskörer och vänner, Niels Burgmann.

On 12.12 kl. 15–18: Öppet hus för ungdomar

On 12.12 kl. 18: MU-mässa, kort mässa med bönevandring. Ungdomar medverkar. Kyrkfika efteråt

To 13.12 kl. 9.30–12: Familjeklubben i Nordsjö, Sjökortstränden 6. Ledare Marianne Bergström

Uppvaktnig vid hjältegravarna på självständighetsdagen 6.12:

kl. 12: Brändö, Vilan. Juho Kankare

kl. 13: på Östersundom begravningsplats, Juho Kankare

PETRUS

www.petrusforsamling.net

Kansliet är öppet: må–ti kl. 10–13, ons kl. 13–16, to–fre kl. 10–13

09–2340 7100 Haga Prästgårdsväg 2, 00320 Helsingfors

To 6.12 kl. 11 Uppvaktnig vid hjältegravarna i Södra Haga: Hjaltevä 5

kl. 12.15 Uppvaktnig vid hjältegravarna i Munksnäs: Gert Skyttes park, Ramsay strand och i Sockenbacka, Fältprovst. 20

kl. 14 Självständighetsdagens gudstjänst: Äggelby gamla kyrka, Brofogdev. 12. Kyrkkaffe. Thylin, Matias Sandell.

Fr 7.12 kl. 9.30 Adventskyrka för dagisbarn: i Södra Haga kyrka, Vesperv. 12

kl. 10 Musiklek i Hagasalen: En rolig förmiddag för er med barn 0–5 år. Efteråt kaffe och smörgås! Vesperv. 12, 2 vån.

kl. 18 Ungdomssamling i Hagasalen: Lovsång, andakt, snacks och gemenskap. Välkommen! Vesperv. 12.

Lö 8.12 kl. 9.30 Familjefrukost: Skön lördagsmorgon för barnfamiljer med frukost, samtal och lek! Hagasalen, Vesperv. 12

Sö 9.12 kl. 10 Högmässa i Munksnäs kyrka: Söndagsskola för barnen! Tegels. 6 Stig-Erik Enkvist (LFF), Thylin, Hilli. Kyrkkaffe

kl. 12 Högmässa i Äggelby gamla kyrka: Kyrkkaffe. Brofogdev. 12 Stig-Erik Enkvist (LFF), Thylin, Hilli. Kyrkkaffe

kl. 16.30 Puls-gudstjänst: En gudstjänst i nyare stil för alla åldrar. Barnkyrka och Cool Kids för barnen. Södra Haga kyrka, Vesperv. 12

Må 10.12 kl. 19 Samtalsgrupp för män: Vesperv. 12. Stig-Olof Fernström

Ti 11.12 kl. 9 Morgonandakt: Andakt, bön, lovsång. För alla. Varje tisdag. Hagasalen, Vesperv. 12. Medverkande är lärjungaskolan Transform.

kl. 9.30 Adventskyrka för dagisbarn: i Malms kyrka, Kommunulv. 1

kl. 10 Musiklek i Malms kyrka: En rolig förmiddag för er med barn 0–5 år. Efteråt kaffe och smörgås! Kommunulv. 1

kl. 18 Lovsångsgruppen: Munkshöjdens kyrka. Raumov. 3. Sångövning med Peter Hilli

kl. 19 Förbön och Tack: Pekka Reinikainen. Munkshöjdens kyrka, Raumov. 3. Barnpassning ordnas.

Förbönstelefonen öppen tisdagar kl.12–14, tel. 09–23407171. Välkommen med!

On 12.12 kl. 13 Bibleftermiddag: Undervisning, bön, kaffe och sång. Stig-Olof Fernström. Vespervägen 12

To 13.12 kl. 15–18: Öppet hus för ungdomar

On 12.12 kl. 18: MU-mässa, kort mässa med bönevandring. Ungdomar medverkar. Kyrkfika efteråt

To 13.12 kl. 9.30–12: Familjeklubben i Nordsjö, Sjökortstränden 6. Ledare Marianne Bergström

Uppvaktnig vid hjältegravarna på självständighetsdagen 6.12:

kl. 12: Brändö, Vilan. Juho Kankare

kl. 13: på Östersundom begravningsplats, Juho Kankare

kl. 12.15 Uppvaktnig vid hjältegravarna i Munksnäs: Gert Skyttes park, Ramsay strand och i Sockenbacka, Fältprovst. 20

kl. 14 Självständighetsdagens gudstjänst: Äggelby gamla kyrka, Brofogdev. 12. Kyrkkaffe. Thylin, Matias Sandell.

Fr 7.12 kl. 9.30 Adventskyrka för dagisbarn: i Södra Haga kyrka, Vesperv. 12

kl. 10 Musiklek i Hagasalen: En rolig förmiddag för er med barn 0–5 år. Efteråt kaffe och smörgås! Vesperv. 12, 2 vån.

kl. 18 Ungdomssamling i Hagasalen: Lovsång, andakt, snacks och gemenskap. Välkommen! Vesperv. 12.

Lö 8.12 kl. 9.30 Familjefrukost: Skön lördagsmorgon för barnfamiljer med frukost, samtal och lek! Hagasalen, Vesperv. 12

Sö 9.12 kl. 10 Högmässa i Munksnäs kyrka: Söndagsskola för barnen! Tegels. 6 Stig-Erik Enkvist (LFF), Thylin, Hilli. Kyrkkaffe

kl. 12 Högmässa i Äggelby gamla kyrka: Kyrkkaffe. Brofogdev. 12 Stig-Erik Enkvist (LFF), Thylin, Hilli. Kyrkkaffe

kl. 16.30 Puls-gudstjänst: En gudstjänst i nyare stil för alla åldrar. Barnkyrka och Cool Kids för barnen. Södra Haga kyrka, Vesperv. 12

Må 10.12 kl. 19 Samtalsgrupp för män: Vesperv. 12. Stig-Olof Fernström

Se närmare www.julkkrubbor.fi

Mässa i Taizéstil: Taizésånger, bibeltexter, nattvard och tystnad. Efter mässan kvällste. Mässan är mångspråkig (åtminstone finska, svenska, engelska) och firas i Helsingfors domkyrkas krypta

Det hjälper att prata: Kyrkans samtalshjälp finns till för dig som behöver ett lyssnande öra. De jourhavande är utbildade frivilliga eller kyrkligt anställda med tystnadsplikt. Samtals tjänsten består av chatt, brev- och telefonjour. Chattjouren är öppen må–to kl. 19–21 och finns på adressen www.samtalstjanst.fi. Telefonjourens nummer är 0400 22 11 90 (från utlandet +358400221190) och du kan ringa varje kväll kl. 20–23. Du kan dessutom skriva ett handskrivet brev till Kyrkans brevjour, PB 210, 00131 Helsingfors. Vi svarar inom några dagar.

Problem i parförhållandet eller familjen: Familjerådgivningen erbjuder helsingforsare professionell samtalshjälp vid problem i parrelationen och i krissituationer. Vi samtalat med dig om frågor som berör parrelationen, familjen och dig. Du kan komma ensam, med din partner eller med andra familjemedlemmar. Samtalen med mottagningssekreterarna och familjerådgivarna kostar inte något och är konfidentiella.

Samtalen förutsätter inte att du är medlem i kyrkan. Ring tidsbeställningens nummer 09 2340 2555 vardagar kl. 9–12.

Kampens kapell: öppet vardagar 8–20 och veckoslut samt helgdagar 10–18. Mer info www.helsingforsforsamlingar.fi.

DEUTSCHE GEMEINDE

So 9.12. um 11 Uhr: Gottesdienst zum 2. Advent (Hans-Christian Beutel)

OLAUS PETRI

Lö 8.12 kl 18: Helgsmålsbön. Olli Saar, orgel

Sö 9.12 kl 11: Kyrkmässa och radiogudstjänst. Timo Viinikka, Hanna Laakkonen–Yang. Olaus Petrikören och Juvenalia-kören medverkar, dir. Matti Järvinen. Solister Petri Lindroos och Halim Shon. Kyrklunch.

Må 10.12 kl 17: Musiklek för alla. Sussi Isaksson leder.

Ons 12.12 kl 10: Musiklek för alla. Sussi Isaksson leder.

To 13.12 kl 10: Babyrytmik för 0–1 år. Sussi Isaksson leder.

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

Gudstjänster och högmässor:

To 6.12. Esbo domkyrka kl. 10 (OBS tiden!): Självständighetsdagens tvåspråkiga festgudstjänst. vart Martens, Wikman, Mari Mathlin, Anna-Liisa Haunio. Uppvaktnig vid de stupades gravar efter gudstjänsten. Kyrkkaffe i församlingsgården.

Sö. 9.12. Esbo domkyrka kl. 12.15: högmässa. Kanckos, Malmgren. Kyrkkaffe i Sockenstugan.

Karabacka kapell kl. 10: gudstjänst med små och stora. Ahlbeck, Wikman. Dagklubbens julkirka. Kyrkkaffe och kyrksaft.

Olars kyrka, svenska sidan, kl. 10.30: gudstjänst med små och stora. Terlinden, Kronlund. Dagklubbens julkirka. Kyrkkaffe och kyrksaft.

Konsalter:

To 6.12. Esbo domkyrka kl. 16. All världens musik: Nina Kronlund, Markus Malmgren, Altti Uhlenius. Sång, orgel, piano, dragspel, gitarr. Fritt intr. Friv. kollekt till Kyrkans Utlandshjälp.

Lö 8.12. Köklax kapell kl. 19 Esbo Arbis Kammarkörs julkonsert: Sopransolist Sabina Kyllönen, organist & pianist Pilvi Listo, dirigent Timo-Juhani Kyllönen. Bl.a. Collan, Sibelius, Öhrwall. Fritt intr. Program 10 €.

De vackraste julsångerna: Lö 8.12. Kalajärvi kapell kl. 15: Malmgren, Jäntti. Glögg och pep-parkakor.

Må 10.12. Sökö kapell kl. 19: Eva Andersson, Kronlund, Malmgren, Ahlbeck.

On. 12.12. Esbo domkyrkas församlingsgård kl. 19: Kråksången, Kaarle Mannila, Malmgren, Kronlund, vart Martens. Kollekt till Finska Missionssällskapet vid alla sängtilfällena.

SymamSELLERNA: Vita Huset, Prästgårdsg. 1, ti 11.12 kl. 16–19.

Öppen mottagning: varje helgfri torsdag kl. 10–12, Esbo svenska församling, Kyrkog. 10. Kom och träffa diakoniarbetarna för samtal. Du kan komma in i olika kortare ärenden, beställa längre tid till självavård, för utredning av ekonomiska bekymmer m.m.

GRANKULLA

On 5.12 kl. 9 och 10: Jultablå, som pensionärerna uppför i kyrksalen för daghemsbarnen. Alla vuxna som vill uppleva stämningen är välkomna med!

Kl. 13.30: Kyrkosyöreningen i övre brasrummet.

To 6.12 kl. 10: Självständighetsdagens tvåspråkiga gudstjänst. Daniel Nyberg, Anna-Kaisa Tuomi, Barbro Smeds. GSP-Klang medverkar. Efteråt uppvaktning vid hjältegravarna.

Sö 9.12 kl. 12: Högmässa, Daniel Nyberg, Heli Peitsalo. Kaffe i nedre salen.

Kl. 12: Söndagsskolans julfest i Klubb 97, Pippi Collander och Märta Backman.

Ti 11.12 kl. 9.30: Familjelyktan i Sebastos, Yvonne Fransman, Heli Peitsalo.

Kl. 9.30–11: Diakonimottagning och brödutdelning.

Kl. 15: Glad idag –tvåspråkig mentalvårdsgrupp i Sebastos, Catherine Granlund.

Kl. 18: Graziakören i övre brasrummet, Heli Peitsalo.

On 12.12 kl. 13.30: Kyrkosyöreningen i övre brasrummet.

Kl. 18: Musikinstituttets ljuskonsert i kyrkan.

To 13.12 kl. 10–11: Lovsångs- och förbönsgrupp i övre brasrummet, Catherine Granlund.

Kl. 18: Kröning av Grankulla lucia i Grankulla kyrka. Årets Grankullabo Alf Skogster kröner Vilma Manninen till Grankulla lucia. Daniel Nyberg, Heli Peitsalo. Luciaören uppträder under ledning av Pamela Sandström.

KYRKSLÄTT

Lö 8.12 kl. 10: Församlingen bjuder på Arne Alligators julkonsert i Masaby kyrka. Fritt inträde. Hjärtligt välkomna.

Sö 9.12 kl. 12: Högmässa i Kyrksläotts kyrka. Helena Rönnberg, Heidi Åberg.

On 12.12 kl. 13–17: Julpyssel på Hörnan för alla åldrar. Församlingen bjuder på glögg, saft och pep-

parkakor. Alla hjärtligt välkomna!

To 13.12 kl. 10–12: Knatterytmik på Hörnan.

To 13.12 kl. 15–17: Hörnan MC, klubb för åk 5–6 på Hörnan.

To 13.12 kl. 17–20: Ungdomskväll 15+ på Hörnan.

To 13.12 kl. 17.15: Lucia kröning i Kyrksläotts kyrka. Tvåspråkig andakt.

Fr 14.12 kl. 15–18: Övning inför julspelet på julafton i Kyrksläotts kyrka. Vill du vara med, kom och öva och prova kläder. Kl. 16 serveras tomtgröt så länge gröten räcker. Alla åldrar är välkomna.

Kyrkoherdeämbetet: öppet må–to kl. 9–15. Fredagar stängt. Tel. (09) 8050 8292. Epost: kyrkslatts.svenska.forsamling@evl.fi. Mera info på www.kyrkslattsvenska.fi

TAMMERFORS

Tors 6.12 kl 11: Gudstjänst i Gamla kyrkan, Kim Rantala, Anna Arola

Sön 9.12 kl 11: Högmässa, 2a advent, Kim Rantala, predikant Matias Gädde från Österbotten

Tis 11.12 kl 10–12: Mammor, pap-por och barn i SvH, årets sista träff, knytka-las

Tis 11.12 kl 13.15–15.15: Tisdagsklubben i SvH, årets sista träff

Ons 12.12 kl 13: Onsdagskaffe i SvH, julkaffe, julmusik med gruppen Hartikaiset, årets sista träff

Tors 13.12 kl 18: Lucia-kyrka i Bir-kala gamla kyrka, Anian rantatie 226, Denise Gauffin-Kostilainen, Paula Siren

VANDA

To 6.12 kl. 10: Självständighetsdag – Tvåspråkig gudstjänst tillsammans med Vantaankosken srk, Helsinge kyrka S:t Lars. Tikkurilan mieskuoro medverkar. M. Fagerudd, H. Pöntinen, N. Huttunen.

Efter gudstjänsten uppvaktning vid hjältegravarna, kl.11 vid Helsinge kyrka S:t Lars, kl.12 vid hjältegrav-ven i Rödsand och kl. 12.30 vid minnesmärket

LUCIA TAMMERFORS

Musikdrama om Lucia
Vem är Lucia – helgonet som vi minns varje december, trots att helgon inte annars hör till vår kulturtradition? Den finskspråkiga körmusikalen *Lucia* berättar Lucias historia, men funderar även på varför någon får uppleva mirakel. Musikalen är komponerad av **Anu Neuvonen**. Föreställningar den 13.12 kl. 19 i Finlaysons kyrka, Tammerfors och den 14.12 kl. 19 i Den heliga Birgittas kyrka, Lempäälä.

SJÄLVSTÄNDIGHET FIRANDE

Församlingen minns hjältar

På torsdag 6.12 firas Finlands självständighetsdag på olika håll med högtidliga gudstjänster och uppvaktning vid hjältegravarna. Många församlingar firar självständigheten på två språk, tillsammans

med ortens finskspråkiga församlingsmedlemmar.

På det här uppslaget kan du hitta programmet för din egen församling. Självständighetsdagens ekumeniska festgudstjänst som firas i Helsingfors domkyrka sänds även på radio och tv, Yle Vega och Yle TV1, klockan 12.

Fr 14.12 kl. 12: Diakonins och vteranernas gemensamma julfest i Bagarstugan, Kurirv. 1. Julgröt och kaffeservering.
Musiklek & babyrytmik: musikpedagog Heidi Åberg må 10.12 Babyrytmik: 0–2 åringar med vuxen kl. 10.15–11. Musiklek: 3–5 åringar kl.11.15–12 med vuxen (i samarbete med församlingens dagklubb). Förhandsanmälan. S:t Martins kapell, Strömfårv. 1.
Dagklubb: för barn i 2,5–6 års åldern alla vardagar utom on. Klubbtrymmet i Myrbacka.
Pysselcafé: för barn i åk 3–6, ti och on kl. 13–17. Klubbtrymmet i Myrbacka.
Cable: är en resursförstärkande process vars syfte är att öka positiv delaktighet i Vanda svenska församling. Cable startar må 7.1 2019 och håller på ända till 11.2.19 varje måndag. Vi träffas på Fernissagatan 4. Vi börjar alltid med en gemensam lunch kl.12.30 och avslutar dagen kl.16.00. Anm. till diakonerna senast 21.12 Annakatri Aho/ Heidi Salminen.

RASEBORGS PROSTERI

EKENÄSNEJDENS SVENSKA
Sö 9.12:
–kl. 10 Högmässa: Ekenäs kyrka. Westerholm, Hätönen.
–kl. 14 Teckenspråkig jultässa: Ekenäs kyrka. Dövpräst M. Lindberg, Yliportimo.
–kl. 18 Kvällsmässa: Tenala kyrka. Westerholm, Nygård.
–kl. 17 Julkonsert: Ekenäs kyrka. Girls’n Qvinn, dir. M. Henriksson. Fritt inträde, program 20€.
Ti 11.12:
–kl. 18 De vackraste julsångerna: Österby förs.hem. Familjernas julfest.
On 12.12:
–kl. 19 Julkonsert: Ekenäs kyrka. Flottans musikkår, dir. Petri Junna, Mika Pohjonen, tenor. Fritt inträde, program 5€. **To 13.12:**
–kl. 18 Lucias kröningskonsert: Ekenäs kyrka. Barnköreerna Primo o. Secondo, ungdomskören, cellister från musikinstitutet deltar under M. Henrikssons ledn. Kollekt för församlingens julhjälp. Info: www.ekenasnejdensforsamling.fi

INGÅ
To 6.12:
– kl 13.00 Kransnedläggningar vid stupades gravar: Degerby.
– kl 13.30 Kransnedläggningar vid stupades gravar: Ingå.
– kl 14.00 Självständighetsdagens tvåspråkiga gudstjänst: Ingå kyrka. Sjöblom, Gustafsson Burgmann.
Fre 7.12:
– kl 18.00 Israeliska danser: församlingshemmets källarvåning. Unnerus.
Sö 9.12:
– 10.00 Högmässa, 2. s. i advent: Degerby kyrka. Hellsten, Gustafsson Burgmann. Kyrkkaffe på Rosenberg.
Må 10.12:
– 17.30–20.00 Hela familjens julpyssekväll: församlingshemmets källarvåning. Ahlfors, Nylund
On 12.12:
– kl 14.00 Missionssyfoöreningen: Prästgården. Siv Björklöf.
To 13.12:
– kl 8.30–10.00 Morgonmål: i Prästgården. (pris 2 €, barn under skolåldern gratis). Arr. Inkoon martat.

– kl 9.30 Familjecafé: Ingå kyrka. Hellsten, Gustafsson Burgmann.
Mera information: www.ingafor-samling.fi

KARIS-POJO
Högmässa sö 9.12
kl. 10: i S:ta Maria kyrka i Pojo.
Gudstjänst sö 9.12
kl. 12: i S:ta Katarina kyrka i Karis.
Mera info: www.karis-pojoforsamling.fi

ESBO STIFT

LOJO
To 6.12. kl 11: Självständighetsdagens tvåspråkiga gudstjänst i Virkby kyrka. Kyrkkaffe och taxi.
Ti 11.12. kl 13.30: Svenska kretsen samlas i Virkby kyrka. Taxi.
To 13.12. kl 18: De vackraste julsångerna & Lucia-kröning i Virkby kyrka.
Kyrktaxi: till söndags gudstjänst skall beställas på fredag och till svenska kretsen på måndag. Telefonnumret till taxin är 040 500 96 35. Taxin kostar 5,00€ tur och retur.

TUSBY
Ti 11.12. kl 19: De vackraste julsångerna på Solbacken med Kle-metskog kyrkosångare.

Annonsera i

KP

K Y R K P R E S S E N

Med en annons när du hela Svenskfinland.

Spara energi och pengar!

Du når oss på:
044 050 3020
050 092 4528

Eller via e-post:
annons@kyrkpressen.fi

www.kyrkpressen.fi

DE TRE miljoner euro som årets insamling inbringade används till att motverka hunger och fattigdom i Finland och ute i världen. FOTO: JUKKA GRANSTRÖM.

Gemensamt Ansvar ger nödhjälp till hungriga

I år gav finländarna 3 138 702,14 euro till insamlingen Gemensamt Ansvar. Medlen används till att motverka hunger och fattigdom i Finland och i konfliktområden ute i världen.
– Finland är ett land med goda människor. Finländarna vill stöda de medmänniskor som är i behov av hjälp, såväl nära som fjärran. Ingen människa borde ändå vara beroende av andras barmhärtighet för att överleva vardagen. Det behövs också starka samhällseliga aktörer. Ingen ska behöva känna hunger, men vi måste kännas vid hungern, säger chefen för insamlingen Gemensamt Ansvar, **Tapio Pajunen**.
I Finland används medel från insamlingen för att i samarbete med Kyrkans diakonifond och lokala församlingar stödja dem som har det ekonomiskt svårt. Diakonifonden beviljar stöd till människor som hamnat i svårigheter till följd av sjukdom, långvarig arbetslöshet eller en oväntad livssituation. Församlingarna kan med hjälp av de medel som samlats in via Gemensamt Ansvar ge akut hjälp till mindre bemedlade människor, till exempel i form av mathjälp.

Katastrofhjälp
Utomlands används medel från Gemensamt Ansvar för att hjälpa människor som på grund av olika katastrofer och konflikter är i en mycket utsatt position. De garanteras bland annat näring och rent vatten, möjlighet till hälsovård, inkvartering, skolgång för barnen och utbildning som förbättrar familjernas utkomst. Kyrkans Utlandshjälp ser till att hjälpen når fram.
Under insamlingen 2018 har man följt med människor som flytt från kriget i Sydsudan och oroligheterna i Uganda.
– För ett år sedan var jag rädd för att min dotter skulle svälta ihjäl på grund av ensidig och otillräcklig nä-

ring. Med hjälp av den utbildning och de frön som jag fick från Kyrkans Utlandshjälp fick jag mitt odlingsland att ge gröda, berättar läraren **Muja Rose**, som med sina sex barn har flytt från Sydsudan till Uganda.
Med stöd från Utlandshjälpen har Rose kunnat utvidga odlingen, skaffa höns och öppna en liten affär. Dessutom har hon fått jobb i ett närliggande lägstadium.
– Barnen mår redan mycket bättre och går i skola. Jag är så tacksam för allt stöd vi fått, säger Rose.
Stiftets flitigaste givare
I Borgå stift blev slutresultatet för årets Gemensamt Ansvar-insamling 195 883,74 euro. Det är nästan 7 000 euro mer än förra årets insamling.
Sett till församlingarnas medlemsantal fanns Borgå stifts gladaste givare i Närpes prosteri. Församlingsborna i Närpes, Korsnäs och Kristinestads svenska församling skänkte i medeltal 1,33 euro till insamlingen, totalt 16 613,99 euro.
I de svenskspråkiga församlingarna i Helsingfors gav medlemmarna i medeltal 1,03 euro per person, medan medeltalet för Korsholms prosteri var 0,95 euro. Här sticker Solf församling ut med 3,83 insamlade euro per församlingsmedlem.
Ser man till enskilda församlingar innehas första platsen i stiftet ändå av Tammerfors svenska församling, med 5,35 insamlade euro per församlingsbo. I hela landet var det bara en församling som samlade in mer per person: Rautavaaran seurakunta i Iisalmi prosteri.
Insamlingsredovisningen överlämnades till insamlingens beskyddare, president **Sauli Niinistö** på fredag 16.11. Intäkterna från insamlingen fördelas mellan Kyrkans Utlandshjälps katastrofhjälp (60 procent), Kyrkans diakonifonds ekonomiska bidrag till

GEMENSAMT ANSVAR 2018

Församling	Insamlat	€ snitt/medlem
Bergö	166,83	0,42
Borgå	5 146,35	0,40
Brändö-Kumlinge	854,13	1,45
Eckerö	628,05	0,89
Ekenäsnejden	5 815,32	0,60
Esbo	8 725,90	0,58
Esse	530,68	0,18
Finström-Geta	3 241,46	1,35
Grankulla	5 192,58	2,07
Hammarland	940,52	0,77
Hangö svenska	982,82	0,32
Ingå	1 360,53	0,34
Jakobstads svenska	8 153,28	0,90
Johannes	12 927,60	1,11
Jomala	1 559,58	0,42
Karis-Pojo	4 918,38	0,88
Karleby svenska	1 547,40	0,26
Kimitoöns förs.	5 746,50	1,06
Korsholm	4 880,06	0,83
Korsnäs	3 018,74	1,71
Kristinestads sv	4 672,96	1,35
Kronoby	463,84	0,19
Kvevlax	1 331,30	0,51
Kyrkslätt	2 202,46	0,40
Lapträsk	650,67	0,81
Larsmo	2 027,11	0,43
Lemland-Lumparland	1 471,51	0,78
Liljendal	643,59	0,54
Lovisa	974,44	0,41
Malax	2 564,47	0,78
Mariehamn	1 706,48	0,21
Matteus	1 724,24	0,31
Nedervetil	1 820,27	1,26
Nykarleby	8 776,35	1,43
Närpes	8 922,29	1,23
Olaus Petri	108,51	0,13
Pedersöre	9 122,14	1,79
Pernå	787,97	0,27
Petalax	1 230,31	1,41
Petrus	8 225,72	1,25
Purmo	1 658,24	1,48
Replot	609,04	0,37
Saltvik	978,97	0,63
Sibbo	2 705,00	0,48
Sjundeå	1 406,64	0,96
Solf	6 030,90	3,83
Sund-Vårdö	2 354,94	2,05
Tammerfors	4 850,46	5,35
Terjärv	3 434,22	1,84
Tyska	5 150,00	2,01
Vanda	2 237,80	0,51
Vasa svenska	9 342,83	0,74
Västabolands sv	6 683,41	0,83
Vörå	6 295,78	1,16
Åbo	5 723,82	0,62
Ålands söd. skärgård	658,38	1,03

Borgå stift sammanlagt **195 883,74** **0,83**

människor i ekonomisk nöd i Finland (20 procent) och hjälparbete som församlingarna utför (20 procent).
Insamlingen Gemensamt Ansvar 2019 stöder barns och ungas utbildning. Insamlingen inleds söndagen 3.2.2019 och förman för insamlingen är biskopen i Lappo stift **Simo Peura**.
KYRKKLIG TIDNINGSTJÄNST/KP

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Jag önskar hyra etta i Helsingfors. Arbetar som byggnadsmålare. Gillar musik & natur. Har ej djur, rökfri. Maxhyra 700 e. Tfn: 0405145462/Magnus

Pensionärpar återvänder till sina rötter och vill hitta en tvårums hyreslägenhet Från kretsens Drumsö - Munksnäs Kristina o Pekka Heinonen tel 0505994994

Etta sökes i H:fors av rök, o spritfri företagarkille. Säker betalning, inga bet.- störningar tel 0503580188

Småbarnsfamilj med stadig inkomst söker trivsamt boende (4-5r+k) att hyra för längre tid i centrala Karis Tel. 044-2820850

Lugn och skötsam 25-årig kvinna med fast jobb söker etta i Helsingfors fr.o.m. 1.1.2019. Jag är rökfri och har inga betalningsanmärkningar. tel: 0407637117

UTHYRES

ETTA 25 m2, kvr, glasad balkong i V vån vid park i Ulrikasborg. Hyra 790 € + vattenavg. Ledig 1.1. Texta till 040-867 3039 el rigmor0806@gmail.com

STENHUGGERI
LEVANDER

-nya gravstenar
-gravering
-borttagning av gravsten
-återmontering av gravsten
-förgyllning/försilvring
-rätning
-slipning

EN MINNESVÄRD VISAR
VÖRDAD OCH VÄRDIGHET
Rönbackav. 32 A
00710 Helsingfors
tel.09 387 6284

BERÄTTA OM DIN
FÖRSAMLING!

Den här sidan finns till för dig. Roliga verksamhetsidéer, festliga jubileum eller en viktig gemenskap. Skriv, fotografera och berätta om vad som händer i DIN församling! Skicka in din artikel till redaktionen@kyrkpressen.fi. Redaktionen väljer och redigerar materialet.

I MIN
FÖRSAMLING

LEDIG TJÄNST

I Sundsvalls församling finns 18 500 medlemmar. Ett rikt och välbesökt gudstjänstliv. En bred verksamhet och arbetskamrater som brinner för sitt uppdrag. Vi söker nu:

Komminister 100%
Var med och utforma din inriktning

Mer info om tjänsten på svenskakyrkan.se/sundsvall

Svenska kyrkan
SUNDSVALLS FÖRSAMLING

Blomsteraffär
Begravningsbyrå **Fant**

Centrumvägen 3, Smedsby
Öppet må-fr 9.00 - 18.00
lö 9.00 - 14.00
Självbetjäningen öppen till kl 21 alla dagar

Interflora - tjänster från oss

Julblommor från oss

Blombutiken: 06-322 2544
Begravningsbyrå 06-322 2744, 050 313 8142
www.begravningsbyrafant.fi begravningsbyrafant@netikka.fi

MED FINKÄNSLIG SAKKÄNNEDOM FRÅN ÅR 1945

**BEGRAVNINGSBYRÅ
ARMAS BORG & Co Ab**

Annegatan 12 00120 HELSINGFORS Tel 612 9890
www.arnasborg.fi Jour 0400 977 000

*Vad varje nära anhörig
borde veta?*

Fritt informationspaket samt kostnads kalkyl hos oss

ESBO BEGRAVNINGSBYRÅ
Esbo centrum | Esboplaten 7
Tel (09) 7002 4828 | info@espoonhautaustoimisto.fi
www.espoonhautaus.fi

Hedra minnet
Begravnings-tjänster
med tiotal år
av erfarenhet.
Blomsterarrangemang,
unika kistor,
urnor.

Nu även i BORGÅ.
Vi rekommenderar
tidsbeställning.

Blomster- och Begravnings-tjänst
P. Borg & Co
Fredsgatan 25, Borgå, tel. 010 322 0080
Stora Byvägen 27, Sibbo, tel. 09 239 2882
www.borg.fi • info@borg.fi • info.porvoo@borg.fi

LOCUS
www.locus.fi

25 jubileumsår!

**STOR EFTERFRÅGAN
PÅ HYRESLÄGENHETER**
1000-tals nöjda kunder kan inte ha fel!
Vi står till Er tjänst under hela hyrestiden.

Förmedling med omtanke sedan 1993

Oy N&N Locus Ab Aff [A]
Smedsgatan 13, 00150 Helsingfors
tel. (09) 17 17 44, fax. (09) 17 00 45
locus@locus.fi, www.locus.fi

Vinterns erbjudande i Härmä Spa

Spasemester
149€
/2 dygn/pers.

Övernattning med halvpension 2 x frukost och 2 x lunch/middag, fri tillgång till det fina spa och gymmet och inträde till danserna ingår. Erbjudandet gäller t.o.m. 31.3.2019 både vardagar och helger, förutom 24-26.12.

HÄRMÄ SPA
Vaasantie 22, Ylihärmä
Tfn (06) 483 1600
www.harmaspa.fi

Helsingfors kyrkliga samfällighets **gemensamma kyrkofullmäktige** sammanträder torsdagen den 13 december 2018 klockan 17 i Församlingarnas hus, Tredje linjen 22.

En förteckning över ärenden som kommer att föredras vid sammanträdet är från och med 5.12.2018 framlagd på anslagstavorna vid Helsingfors församlingars pastorsexpeditioner och på den kyrkliga samfällighetens anslagstavla, adress Tredje linjen 22.

Föredragningslistan och protokollet kan läsas på webben:
www.helsinginseurakunnat.fi/luottamuselimet.html.stx
Föredragningslistan publiceras ca en vecka före mötet och protokollet ca en vecka efter respektive möte.

Helsingfors, den 22 november 2018

Ordförande

Annonsera i Kyrkpressen!

Kontakta våra annonsförsäljare:
Ludvig Andersson 044 050 3020, **Jonny Åstrand** 050 092 4528

Eller via e-post: annons@kyrkpressen.fi

INKAST PATRICK WINGREN

Snöröjaren

 NU, NÄR HÖSTEN är som mörkast, kom jag plötsligt att tänka på någonting som inträffade en gång när våren flödade i ljus. Inte under den tid när gatudammet yr, när dubbdäcken frasar mot torr asfalt och när man drar på sig förkylningar i alldeles för lättklätt segertåg över den vinter som fick ge vika – nej, innan, då när våren är som ljusast, med vinterns hjälp.

Det var en gnistrande, bländande vårdag, och den kom plötsligt; sköljde in över de meterhöga, hårdnade snödrivor som stod kvar som flyktiga monument över den traditionella, hederliga vinter som så glädjefullt hade resonerat i mitt selektiva minne, ett eko från en barndom där vinter alltid var vinter och inte slask och smuts och vuxet som nu.

VÄRMEN OMFAMNADE snön och ledde den i rännilar över den yrvakna marken, det var vitt och det var vått och det var alldeles underbart. Jag gjorde en paus under sicksackpromenaden hem från jobbet och betraktade vår dåvarande, då åttioårige granne som med karaktäristiska slowmotionrörelser – noggrant, närmast meditativt – i spadtag efter spadtag klöv de stora snöblocken i allt mindre bitar.

Innan berättelsen går vidare bör noteras att jag knappast har rykte om mig att vara någon särskilt driven gatupredikant. Eller, ja, det där var en underdrift: jag tror antalet tillfällen när min öppningsreplik i vardagskonversationer innehållit ord om Gud, kristet liv eller andlighet i största allmänhet är ganska exakt ... ett enda.

JAG VET INTE om det var ljuset inom som inspirerades av ljuset utanför, men plötsligt hörde jag mig själv spontant, glatt och helt utan ironi fråga: ”Visst vet du att Vår Herre sköter om den där snöröjningen också, bara Han får lite tid på sig?”

Vår granne var en skön typ. Efter att han blivit änkling när hans fru flyttat bort så flyttade även han i sin tur bort, om än på ett jordiskt plan. Huset behöll han ändå, och han återvände regelbundet hem för att vårda det med en vördnadsvärd omsorg. Han kallade det fortfarande för hemma, även om han bodde någon annanstans.

I DEN BY där vi båda växt upp – något som band oss samman, trots att vi inte hade växlat många ord med varandra genom åren – finns ett lugn i samtalet. Rytmen i diskussionen utgörs ofta av ord varvade med eftertänksam tystnad. Det är något vi ofta räds idag – att stilla ta in de ord som uttalats. Vår rädsla för tystnad gör att vi ofta tolkar det som sägs till det värsta.

Inte grannen. Han tog sig tid att sticka ner spaden i snön, ställa ena foten på bladet, spricka upp i ett leende och ge mig ett av de mest sublima och underfundiga svar jag någonsin fått: ”Jo, jag vet. Jag tänkte bara att jag skulle hjälpa till.”

Patrick Wingren är en samhällspolitiskt aktiv musiker från Jakobstad.

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi
Insändare måste förse med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.
Obs! Insändarnas längd är högst 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Det s.k. Radbytet kan vara längre, enligt överenskom-melse. Insänd text returneras inte.

RADBYTET KNUT VON ALFTHAN

Bestämmelser försvagade demokratin i årets församlingsval

Årets församlingsval skilde sig i det tekniska utförandet på ett antal punkter från tidigare val. Det är skäl att kritiskt granska de nya bestämmelserna. De har varit problematiska på flera punkter. Jag koncentrerar mig här på ett av problemen.

Jävsbestämmelserna beträffande valnämnden har skärpts. Tidigare kunde medlemmar i valnämnden och deras nära släktingar kandidera. Enda begränsningen var att de inte kunde delta i rösträkningen, men nog i allt övrigt arbete. Nu kan ingen medlem i valnämnden eller nära släkting till en valnämndsmedlem kandidera.

Det är synnerligen problematiskt. Det är ändå ett begränsat antal personer i våra församlingar som är tillgängliga för förtroendeuppdrag. För varje person som utses till medlem eller suppleant i valnämnden förhindras i praktiken både denne och dennes närmare släktingar att ställa upp i valet. Det innebär att församlingsmedlemmarnas valmöjligheter förminskats märkbart.

Kan detta då påverka utgången av valet? I församlingsvalet röstar man normalt på en bekant person. Då har det självfallet betydelse om vissa individer kandiderar eller om de eller deras släktingar ”offrats” som valnämndsmedlemmar. Så svaret är ja, de nya jävsbestämmelserna kan påverka utgången av valet. Detta är inte förenligt med principerna för ett demokratiskt val! Jävsbestämmelserna kan också i någon församling

”Jag kan förstå att den tidigare avsaknaden av jävsbestämmelser upplevdes som besvärande. Men man gick för långt i strävan att korrigera detta.”

utgöra skillnaden mellan om man får tillräckligt med kandidater för ett riktigt val eller om det blir sämjoval.

Har detta då påverkat valet specifikt i Närpes församling där jag varit ordförande för valnämnden? Det vet jag faktiskt inte! Det är omöjligt att veta om någons kandidatur förhindrats av valnämndsjäv. Jag tänker inte börja spekulera om något sådant offentligt utan önskar det nyvalda fullmäktige i Närpes församling lycka till och Guds välsignelse.

Jag kan förstå att den tidigare avsaknaden av jävsbestämmelser upplevdes som besvärande. Men man gick för långt i strävan att korrigera detta. En lämplig kompromiss skulle t.ex. vara att ordförande och viceordförande måste vara ojäviga liksom minst hälften av övriga medlemmar och suppleanter. Detta hade i de flesta fall inte påverkat kandidatuppställningen. Det borde vara av högsta prioritet att det finns kandidater i valet. Sammansättningen av en valteknisk arbetsgrupp, dvs. valnämnden, bör rimligen vara en andrahandsfråga.

Majoriteten av rösterna i församlingsvalet ges vanligen

i förhandsröstningen (67,2 % i Närpes). Förhandsröstningen är med andra ord mycket viktig för röstningsaktiviteten. Detta kräver en tillräckligt stor valnämnd, inklusive suppleanter, för det praktiska arbetet. Det kan som nämnts leda till färre kandidater.

I Närpes ordnades förhandsröstning på sammanlagt 15 ställen. Förutom på pastorskansliet (alla dagar) hölls förhandsröstning på samtliga vårdhem och dessutom på 7 platser i byarna. Det var på gränsen för vad 12 personer i valnämnden (inklusive suppleanter) klarade av. Dessutom bidrog nästan hela Närpes församlings personal (förutom 4 personer som enligt de nya bestämmelserna var jäviga).

Förfarandet på valdagen hade drastiskt ändrats sedan valet 2014. Närpes församling har två kapellförsamlingar, Pörtom och Övermark. Förra valet ordnades så att det började i Pörtom kyrka, fortsatte i Övermark dit valurnan transporterades varefter urnan flyttades till Närpes kyrka där valförrättningen avslutades.

I år var det förbjudet att flytta valurnan mellan olika röstningslokaler. Flera röstningslokaler (tre i Närpes fall) kräver att församlingen delas in i röstningsområden med en skild sektion av valnämnden för varje röstningsområde. Minimistorleken för en dylik sektion är tre medlemmar plus tre suppleanter, alltså sammanlagt sex personer! Det skulle i Närpes ha inneburit en valnämnd med

sammanlagt minst 18 personer! I praktiken hade ytterligare ett par behövts. På grund av jävsreglerna fanns det helt enkelt inte folk för det och för kandidatnomineringen! Resultatet blev att gudstjänsterna i Pörtom och Övermark inställdes, med röstning på endast ett ställe efter en gemensam gudstjänst i Närpes kyrka.

Det här var knappast tillfredställande. Att det har betydelse bevisas tydligt av valresultatet. Pörtomlistan fick 209 förhandsröster men endast 6 röster på den egentliga valdagen!

Sammanfattningsvis konstaterar jag att de nya bestämmelserna komplicerat valprocessen och direkt försämrat den demokratiska aspekten i församlingsvalet. Framförallt har de nya jävsbestämmelserna försvårat kandidatnomineringen. Även indelningen i olika röstningsområden har av samma orsak blivit svår eller direkt omöjlig i vissa församlingar. Saken bör nödvändigt korrigeras före valet 2022.

Jag förstår att man försökt göra valprocessen mera tillförlitlig. Men man har tydligen inte haft klart för sig de praktiska problemen och begränsningarna i församlingarna. Resultatet är att man kastat ut barnet med badvattnet och försämrat och förminskat demokratin i församlingarna. Det är inte acceptabelt!

KNUT VON ALFTHAN

Ordförande i Närpes församlings valnämnd församlingsva-len 2014 och 2018

MATTEUS KYRKOHERDEVIKARIAT

Rätt präst utsågs för Matteus församlings vikariat

I Kyrkpressen aktualiserades händelseförloppet kring val av tjänstförrättande kyrkoherde för Matteus församling. Det visar hur bristfälligt insatta många folkvalda i kyrkan är och att de inte har regelverket klart för sig hur beslutsorgan inom den offentliga sektorn ska fungera.

Även domkapitlet i Borgå stift har flera gånger tyvärr visat att det inte vill iakttä den offentliga sektorns regelverk, till exempel gällande inställningen till samarbetsvägrande präster som sökt kaplanstjänster. Domkapitlet har många gånger utsett sådana präster till kaplaner trots att de saknar behörighet för uppdraget därför att de utövar samarbetsvägran.

Samtliga rättsnivåer har konstaterat att alla präster har äsiktsfrihet. Det betyder inte att de i sin tjänsteutövning kan förtrycka de kvinnliga prästernas lagliga rättigheter att fullt ut få utöva sin tjänsteuppgift som präst. Diskriminering i arbetslivet är ett lagbrott.

Domkapitlet har under

”Det är alltid orsak att uppmuntra präster till vidare utbildning och att avancera i kunnighet.”

längre tid sett till att nyvigda präster och sökande till kyrkoherdetjänster bör iakttä sina laga tjänsteförpliktelser, men inte följt linjen fullt ut gällande övriga prästtjänster. Rättsväsendet har i samtliga beslut aldrig dragit någon gräns mellan olika tjänster utan krävt att alla präster iakttar sina laga förpliktelser i tjänsteutövning och i den får aldrig samarbetsvägran ingå.

Vad ärendet i Matteus gällde gjorde domkapitlet helt rätt bedömning att utse Fred Wilén till tjänstförrättande kyrkoherde, en sökande som både avlagt pastorexamen och förvaltningsprov som berättigar till kyrkoherdetjänst. Även om det inte gällde en ordinarie kyrkoherdetjänst är det korrekt att utse en som har behörighet till kyrko-

herdetjänst om det bland de sökande finns sådana.

Pastor Patricia Högnabba gör en gedigen insats som omtyckt präst i Matteus, men nu gällde inte ärendet detta. Uppgiften för församlingsrådet var att inom den offentliga sektorn utse den av de sökande som har de bästa förutsättningarna på basen av behörighet och erfarenhet att handha tjänsten.

Det fanns fyra sökande och vi har läst namnen på bara två av dem. Det var de två församlingsrådet ville kalla till intervju. Därför var det naturligt att domkapitlet utgick från dessa även om någon annan av de sökande kunde ha haft behörighet för ordinarie kyrkoherdetjänst.

Det är alltid orsak att uppmuntra präster till vidare utbildning och till att avance-

ra i kunnighet. Det bör inte endast ske enligt regelverkets krav för tjänst i offentliga sektorn utan även för att uppskatta intresset för bättre färdigheter. Därtill vet vi att Wilén är en inspirerande och innovativ präst med ett gott grepp om sin uppgift till kyrkans bästa.

Som bäst pågår rekryteringen för biskopsuppdraget och hittills har endast några namn blivit klara när jag skriver detta. Det finns flera goda tänkbara kandidater. Redan tidigare har jag i denna spalt önskat att Rolf Steffansson ställer sig till förfogande, då han har en vidlyftig bredd av färdigheter som är till nytta för biskopsuppdraget. Bland dem en lång erfarenhet av missionsverksamheten som hör till kyrkans centrala uppgifter. I Jakobstad hittar vi både Bo-Göran Åstrand och Jockum Krokfors som även har goda färdigheter för biskopsuppdraget.

BO HOLMBERG

Karis, elektor i biskopsvalet

Jultid, läsfrid!

John Vikström Hemma i livet - Tankar om livsmening och hälsa

Hälsa handlar inte enbart om fysiskt välmående, utan den har också en psykologisk, social och andlig dimension. Inb.

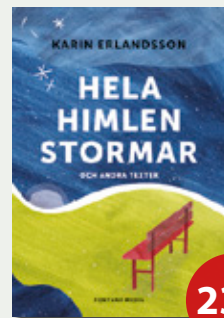
21⁰⁰

Erik Vikström I börens tid

Stanna upp en stund och låt dig fyllas av ny kraft! Böner för dagar av många olika slag. Inb.

19⁰⁰

Karin Erlandsson Hela himlen stormar - och andra texter

En bok full av ärliga, roliga och intelligenta texter. Karin Erlandsson skriver om vardag och helg, längtan och hopp. Och om den stora kärleken förstås. Hft.

23⁹⁰

Julstjärnan

Jultidning för barn med roliga berättelser, pyssel och recept!

7⁰⁰

Fler böcker hittar du i vår **julbilaga** som ingick i KP 48!

Monica Vikström-Jokela Johanna Sjöström (ill.) Bärtill och knytkalaset

Fåret Bärtill har ingen aning om vad ett knytkalas är. Hur ska han nu kunna fira Isa Gris på Alla grisars dag? Men när alla bjuder till blir knytkalaset en riktig fest. Recept av mästarkocken **Micke Björklund** ingår! Inb.

19⁹⁰

Årskalendern Ecclesia 2019

Behändig fickkalender som innehåller kyrkoårets alla högtider och bibeltexter. Ringpärm
14,00

Dagens Lösen 2019

Börja morgonen med ord som lyser upp din dag! Hft.
9,80

Jul-popup

Torsdagen 13.12
kl. 12-18

Hitta de bästa bokklapparna! Vi bjuder på mingel, glögg och dadelkaka! Sandvikskajen 13, vån. 1.

DEN ULTIMATA JULKLAPPEN TILL DEN SOM REDAN HAR ALLT

Ge en gåva som räcker hela året - Prenumerera på Kuriren!

Köp din prenumeration via webben på kuriren.fi/prenumerationer eller mejla oss på prenumerationer@kuriren.net. Du kan också ringa in din prenumeration på tfn 06-318 1900 varje vardag kl 9-16 och be att få vårt presentkort skickat per post till dig.

På vår webbsida kuriren.fi kan du meddela din adress dit du vill få Kurirens presentkort skickat för att ge till gåvomottagaren.

kuriren

Kuriren är en finlandssvensk veckotidning fullspäckad med människonära berättelser och inspirerande läsning från hela Svenskfinland. Fritid, mat, hem, kultur, arbetsliv och bekanta ansikten. Följ med det 60:e utgivningsåret 2019!